

అ మృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు వరమాషధము

వెల న్వల్పము
తల నొప్పులకు
వేరు పొందినది,
గుణము లే కుండిన
మీ పైకము మీకు
జయ్యబడును,
వనమూలికలచే
చేయబడును,
నూవానన గలది.

గుణ మధికము
వంచభావను
చూచి కొనిన
మోస ముండదు.
ఒక సారి పరీక్షించి
చూడుడు
చక్కని డబ్బితో
వెల గం అణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొఱకును.

అ మృతాంజనము డి పో,

6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

108, ప్రేరి కొడ్డు, పోస్టు, బొంబాయి

మిక్కిలి శుభ్రతను యిందియో వేరైనవారు మెదడునకు చురుగులుగల
కును మంద్యము నదలకును వ్యాధికి పోయినవారు తల వెండ్రుకకు పరిశుభ
ముగ నిగనిగలాడుచుండుటకు ప్రతి ప్రయోగము కృతీవుడును చుట్టముగా

కామినియా ఆయిలు (రిజిస్టర్డ్)

తల వెండ్రుకలకు నూతన పొందవలయు కలిగించి వానిని బాగుగా పెంచుటకు
తగిన శక్తి లీ తలనూనెనుండి కలుపు. చుండును పోగొట్టును. శిశోజనులకు తల్లు
వంటి మెత్తదనము నిచ్చును. మెదడునకు చాలచల్లదనమును కలిగించును. వని మెండ
గుటలను కండ్లకు కూగు మాలిన్యమును పోగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును.

కామినియా ఆయిలు తలనూనె లన్నిటిలోను శ్రేష్ఠమైనది. శ్రీలంకను పునః
లకును వెళ్ళుచుండి మహాత్మకకారము సేసినది.
నేను దీని నుపయోగించిచూడును.

తల వెండ్రుక 1-0-0 ని. పి. చార్జీ 0-5-0 అణాలు.
చూడుచున్న 2-10-0 ని. పి. చార్జీ 0-12-0 అణాలు.

సోల వంట్లు:

ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,

155, జమ్నామసీరు, బొంబాయి.

(D 126 W 100)

మోసపోకుడు

తుక్కుకట్టనీయకుండ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మాసపోకుడు.
అట్లు తుక్కుకట్టకుండ చేయనది యొక్కటియే.

వెయిలెస్ డవ్ అండు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సొల్యూషన్."

Wailles Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంతెనలకు కప్పులకును నువయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల
మందిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యునిసిపల్ కార్పొరేషన్లు
వర్కువారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ
చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

సోల వంట్లు:—ది పాక్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్స్ ఫౌండ్రీ అండు ఇండస్ట్రియల్స్ వర్కుస్.

6, లెఫ్టెనెంట్ రౌం. 553 ను,

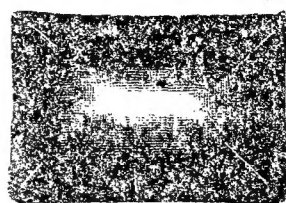
మదరాసు

(ప్రతి కామినియా డి పో నొప్పులకు ఈ ప్రతికే చేరుకొనడ మహానాదం పోగుచున్నాము.)

ఆశ్చర్యములో నాశ్చర్యము.

విశోదమైన గాలి తలగడలు.

వీటినియందును కొంతయొక్క మరచిలను తీసికొని
కావలసినవలెను గాలిని సంప్రకొని మరను నూనెవలెనకె తీసి

దీని యెడల మిక్కిలిసాఫ్త
కరమైన తలదిం దగును. అ
క్కురలేనట్లును మరనుతీసి
కావలసినవలెను పోయినచే
తేలులో గాలి విడియించు
గాని యెందుకొనవచ్చును.
ఇది శిశోబాధ గలవారికి,

ప్రయోజనకరమును తదితర ప్రయోజనములనుగలను మిగుల
ప్రయోజనకరమైనది. ఒకసారిపరీక్షించి సాఫ్తమును బొందును.
వలదిండు 1-కి అణాలు 0-5-0, తలమధ్య ప్రత్యేకము
(586) చిరునామా:—ధనలక్ష్మి కంపెనీ,

నెం. 6, చంకలకేసు శ్రీవీధి, సామాకాక వేట, మద్రాస్.

చిత్రాధిక సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధి సారసవరిల్లా

అపరిమితప్రభుత్వ రక్షణమున జనించు వాద్యములకు
సేవనువంటి మందు. మరుపులను, మచ్చలను, గండములను
శుద్ధము, ప్రాకారములను అన్ని విధములకును గలగు చర్మ
లోగలను పోగొట్టును. (28)

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్షణప్రకారము

చగ్గవధి సారసవరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము,
వాడమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను
పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధక
మును కారైసంబంధమును కొప్పులను పోగొట్టెన క్రమము
సాధ్యమగును. శరీరాకోగ్యమును గలగత్యును. 16 రోజుల
కు మెండుటకు 4 కొన్ను బుడ్డిలో అమ్మబడును.

పాపైటరు.— పి. డి. సావంత్,

144, పననవాడి, నెం 2 బొంబాయి

Proprietor: P. D. SAVANT,

Fanaswadi, No. 144, No. 2, BOMBAY

పాశ్చాత్య వేంకటాచలపణ్డితులవారి

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాపధములు.

1. లక్ష్మీవిలాసరసము:—అజీరణముల క్షేమకోగలు

ఈ లక్ష్మీవిలాస రసములను నిరోగులై యున్నారు. ఒక
యొక లక్ష్మీవిలాస రసముగల సీసా తమయొద్ద నుండేనేని
క్షేమకు శక్యోత్తమమైన సిద్ధాపధము వేంకటాచల వారి
తామే సంకల్పించుకొని బుట్టగలరు. దివ్యరసము, మాదక
శాల్యక బద్ధములు, సున్ని పాతము మెదలగునవి తప్పక గుణ
మగును. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇళాం. (594-801)

2. శ్రీనివాసతైలం:—క్షేమగర్భలకును, కందుల నొప్పి

సాపుటకును మంచిమందు. సీసా 1-కి 0-8-0, 5-కి 1 ఇళాం.

3. వైశ్యాకరావరసం:—దీనిని సేవించినవృత్తి నుండియే

మూత్రమును కష్టక (కలరా) వాంతివేర్చి, శీతభేది, అజీర్ణ
భేదము గుణము కాగలదు. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇళాం.

4. బాలగుభోదము:—బిడ్డలకు బలకాగి; తియ్యని

మందు. మందము, మలబద్ధము, అజీరణము, కృశత్వము, కడు
పుష్టియందుట, ఆకలిలేకుండుట మెదలగునవి గుణమందు
బిడ్డలు పుష్టిగలవారగుదురు. సీసా 1-కి 0-12-0 5-కి 1 ఇళాం.

5. బోకామనుసార కస్తూరిమూత్రము:—బిడ్డలకు కంఠ

మృదుమిదినవారికి, బాలింతలకు ఉత్తమగుణ
కరము. మందము, కడికెము, కష్టము, అజీర్ణము,
శీతవాతం, పొర్చువాయువు, మలబద్ధం, జ్వ
రం, చలిజ్వరము, దుర్బలము మెదలగు యిం
కననేక రోగములను గుణముచేయును.

250 మాత్రము గల సీసా 0-4-0
తపాళు కచ్చుతో 5-కి 1-8-0
" " 12-కి 2-18-0
" " 25-కి 5-8-0

కలి వాడముతోవాడ అనుపానము తయారు పంపబడును.

శ్రీ వీరాచార్యుల వైద్యశాల, మైసూరు.

మంచి మేలు వస్తువులనే ప్రోగు చేయుము.

రాణిపేటలో నుండు ఈస్టిండియా డిస్ట్రిబ్యూట్స్ అండు ముగర్ ఫ్యాక్టరీస్ (లిమిటెడ్)
కంపెనీవారి రసాయనిక శాఖవారిచే తయారుచేయబడిన మంచి మేలైన

ఎవ్ సమ్ పుష్ప పచ్చ అన్న భేది

ఆర్కాటు అంటురోగ నివారణద్రవము

వివరములకు, ధరల బాబితాకు యిట్లు వ్రాయుడు :

ప్యారి అండు కంపెనీ, మేనేజింగు ఏజెంట్లు,

పోస్టు బాక్సు నెం 12. మద్రాసు.

(1601)

A

ఇంపీరియల్ క్రూ డ్ ఆయిల్ ఎంజనులు

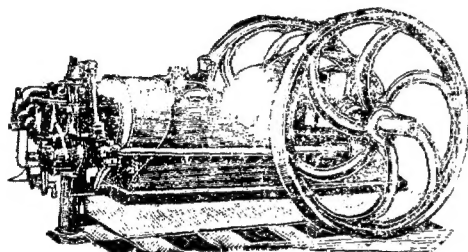
1949

వయం తక్కువ !

సమ్మతము అధికము !

ఫలము ఎక్కువ !

(తక్కువ ధరలో నడు సరించి తయారు చేయబడినవి.)

గ్రేండింగు మిల్లులు, ఆయిల్ మిల్లులు, అన్ని రకముల
పంపులు, కలర్ గ్రేండింగు మిషనులు, సా బెంచీలు, ఛేలింగు
(వెన్నెలు, సిలిండరు మాషిన్లు, బెల్టింగులు, మిల్లు జిన్నస్ ప్రోత్స
మెంటులు ఇతర అన్ని రకముల మిషనులు మావద్ద తయారుగా
య్యవి.

P. G. Masker & Co.,
Engineers & Contractors,
Appollo Street, Fort, Bombay,

అభయమెందున్నది?

(1045)

ఆయా క్షేత్రాలలో

కలరా, ప్లేగు, ఇక ప్లయెక్ జా

ఇత్యాదులకు వేదికగాని భయమువలదు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

కాశ్మీరాయ శ్మశానభవనం సిద్ధానభవనం వ్యాధులను సోగిల్లుటయేగాక, రావండ నడ్డపెట్టును.

కలరామందులు, ప్లేగుమందులు, ఇక ప్లయెక్ జా మందులు.

వెద్దపెట్టు	రూ. 1-2-0	వెద్దపెట్టు	రూ. 2-2-0	రూ. 1-12-0
చిన్న "	" 0-12-0	చిన్న "	" 1-6-0	

ఇంకను అనేకానేకములు గలవు. ప్యాకింగు-పోస్టింగు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము.

కంటి విలాసము: మేనేజరు, ఆయా క్షేత్రాలలో
కండిట్, మదరాసు. రిస్, ఆచార్యుల వీధి, జి. జి. మదరాసు.

(579)

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ

1000 రూపాయల బహుమాన మియ్యబడును.

మీరు బలహీనులుగా నున్నారా? అయితే డి. మన్నాలాల్ గారిచే తయారు
కయ్యబడిన లోక ప్రసిద్ధమైన 'సాలామిసిరి మురబ్బ'ను సేవించండి. దీనిని సేవించిన
యెడల భాతుత్వ, రక్తపుష్టి, విశేష బలము, అకలియెట్లైన మొదలైనవి కలు
గును. స్వచ్ఛ స్థితికము, భాతువు మూత్రములో కలిసిపోవుట, నీరుచురుగు, బహు
మూత్రవ్యాధి మొదలగునవి మానును. దీనివలన మంచిగుణము పొందిన అనేకము
రంగోన్, పివాంగ్, సింగ్ ఫూర్, సిలాన్, ఆఫ్రికా, కలకత్తా, బొంబాయి, మద
రాస్ ఈ ప్రాంతములనుండి బహుమానపత్రికలు విశేషముగా పంపియ్యబడును.
కావలసినవారు అర్హజ్ఞాస్తాంపును బంపినచో, బహుమానపత్రికల కాపీ పంపుచు
మా. ఇది అబద్ధ మని రుజువుకరమవారికి వై కనకపతియందును బహుమానము
ఇయ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినచో కొద్దిమూలముగా పొందవచ్చును. పార్శ్వ
ను కొనుగోవుడు 'డి' మన్నాలాల్ అయియుండుట చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపత్రిక పార్శ్వలతోగూడ పంపబడును. విజయము కావలసియున్నది.
15 తులాల డబ్బి వెల రూ. 2-0-0. తపాల ఖర్చులు 1-కి 0-8-0, 2-కి 0-12-0.
డి. మన్నాలాల్, డిల్లీవైద్యులు, సాలామిసిరి మురబ్బ డిపో, బెంగుళూరు సిటీ.
D. Mannalal, Salamisri Depot, Bangalore City.

NATURAL. OIL PAINTINGS

AND

LIFE LIKE

Bromide Enlargements

SPECIALITY

AT

A. RATNA & CO.

157, Broadway, MADRAS.

Telephone No. 620.

Post Box No. 116.

Telegraphic Address:

'RATNAGO,' Madras.

649

నమకము

1842

బంగారు, వెండి, రత్నముల

సగలును, ఇతర వస్తువులును
వాషింగు యిచ్చిన పుచ్చుకొని వైకము ఇవ్వబడును.

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

25, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

నగలు శాస్త్రముగానూ, పూచీతోడనూ సరియైన ధర
లకు తయారుచేసి విక్రయించుట వలంబడును. తయారు
యైన తేనివాటిని అతిక్రమముగా అర్జునుమేరకు తయారు
చేసి ఇవ్వబడును. ఒకసారి అర్జునుమేరకు నగలు తయారు
చేసుకొన్నవారికి వ్రాసి మానముకం తెలుసుకొనవచ్చును.

గౌతా కంపెనీ,

6 రాటనుబజారు చెన్నపట్టణము

ధరలు చాల తగ్గింపబడెను

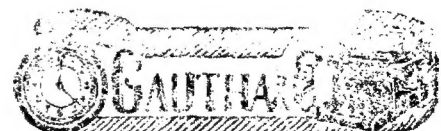
ఎలెక్టా వెస్టెండు, గ్రాండు, గౌతా లీజరువాచీలు
బహుమితులు చాల తక్కువ ధరలకు విక్రయింపబడును.

24-12-19 మొదలు 31-12-19 వరకు

8 రోజులు మాత్రము కొన్నిటికి ధరలు 100-కి
10, 25, 30, 40 వంతున గూడ తగ్గింపబడెను.

మీరు మా అంగడికి వచ్చిన మీకు మంచిలాభము కలు
గును.

ఇదివర కీ రాజధానిలో నట్టి పోకర్ల మెన్నదును చూ
పబడలేదు. కాన నీగొప్ప సమవాయమును ముఖ్యముగా నుప
యోగింపుడు. శ్రీలంకలంకారము. పురుషుల కావశ్యకత.

Grand Reduction Sale

Gautha & Co.,

6, Battan Bazaar, Madras.

Of Electa, West-End, Grand and Gautha Lever
Watches, of different varieties and patterns at Specially
reduced Prices.

8 Days Sale

from 24 to 31 Dec 1919.

Some Goods Sold 10, 25, 30, 40, per cent.

Deduction on Prices marked according to the
nature of Goods, since a large Consignment of fresh
goods expected from factories.

You will be benefitted by GOING TO OUR SALE
ROOMS.

Avail this Grand Opportunity. Ever Offered in this
Presidency.

For Ladies a Jewel and for Gentlemen a necessity

నిరాశచేంద నవనరములేదు

మా మకరధ్వజము

సేరించువారికి తప్పక శ్రీ శ్రీ లలితా కలగును. ఏ నడుమనుండె నను ఎంతకడనున్నా వైనను సేరించ వచ్చును. సరియైన అనుపాదముతో వాడిన అద్వితీయమైన గుణమునిచ్చును.

ఈ క్రింద వ్రాతబడియుండు కంఠముల మకరధ్వజము వాడుటలకు గలగు అద్వితీయ శక్తిని మీకు తెలుపగలను.

1 దీని కాలమునండి యందునుట్టి అద్వితీయ వ్యాధిని కూడ ఇది తప్పక తుడుక్కును.

2 ఈ మత బాధకుమారుల తక్షణమే గా జౌషధముని పేరుగాంచిన మా మకరధ్వజమును ప్రత్యేక అనుపాదముతో వ్యాధి ముడకమును పే వాడవలెను.

3 శ్రీ లలిత (అంటుగునకప్పుడు కలుగునట్టికొప్పిలకపు తెలుపు మున్నగు కుసుమవ్యాధులు, గర్భప్రాసము మొదలగు) అన్ని విధములైన వ్యాధులకు దీనిని వాడవచ్చును. వ్యాధిని తుడుక్కుచు మంచి బలమునిచ్చును. ప్రశస్తమైన భక్తవార ముఖ్యముగా శ్రీ లలిత నీయవలసింది.

4 మకరధ్వజము అతిమూల్యవ్యాధికి తక్షణం నివమైన గుణము నిచ్చును. కలుమాకు మూత్రమునకు పోవుట, విదా హము, అరచేతులు అర కాళ్ళు మంటు మూత్రములో కలసి యుండు (నుగరు) అను చక్కెర స్వభావముగల కడుపు మొదలైనవాటిని ఒకవారములో తల తుడుక్కును.

5 మకరధ్వజము నెగరొగమునకు వానిని అనునరించి యుండు వ్యాధులకు రామబాహుళ్యంబిది. దీని కాలము నుండి యందునట్టి కఠినవ్యాధులకు మేము తెలిపిన అను పాదముతో వాడిన అద్వితీయమైన గుణము కలుగును.

6 దీనిని వ్యాధిశ్రేణివారు వాడిన దుష్టులమును పో గొట్టి, కడుములకు పలుకెత్తును నిచ్చును మునలితనమునందు కూడ మంచి యాననము కలుగును.

7 విద్వలకు సాధారణముగా కచ్చునట్టి ఈడ్చువ్యాధి, కుప్పవాయదగ్గు, బాల్యమునందు గలగు క్షుద్రయ మల కోతముల వ్యాధులు వీనివలన అద్వితీయముగా తుడుక్కును.

మా ధరలు లీలవారికి సామాన్యములకు భవంతులకు తగిలిన విస్తృతము చేసియున్నాము. మా జౌషధములను ఎట్టి పరిమితము చేయవచ్చును. వానియొక్క శ్రేష్ఠత్య మునకు మేము భూచీగా యుండుము. ఈ ప్రసాదములను (వా యుకోరెదము. ఒకసారి మా జౌషధమును వాడకోరెదము.

సిద్ధమకరధ్వజము (బంగారము కలిపినది) 1 కులము వెల రూ 40. 80 మా వాడులకు వెల రూ 5. సామాన్య మకరధ్వజము 1 కులము వెల రూ 5. తపాలాఖర్చులు, ప్యాకింగు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఎడ్వర్డు నరసపరిల్లా

రక్తమును బాగుగా శుద్ధపరచి, కండరములకు, నరము లకు, ఎముకలకు బలము నిచ్చును. మాత్రన రసాయనిక పద్ధతి ప్రకారముగా రసాయనము బడినది. చర్మవ్యాధులకు, కీళ్ళనొప్పిలకు, వాతరోగములకు, మలబంధముకు, పిత్త వ్యాధులకు ముడుపులకు తొలగించును. మిక్కిలి ఆశ్చర్య మైన రసాయనిక పద్ధతి ప్రకారము సునకబిల్లాను బంగార ముతో బలపడినది. బుడ్డి 1 క వెల రూ 2. పోస్టేజి, ప్యాకింగు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. శేడే ఒకబుడ్డిని తెప్పించి వాడి చూడుడు.

ఎస్. బి. శ్వాసు బ్రదర్సు, 231, అప్పరు చిట్పూరు రోడ్డు, బాగుబజారు, కలకత్తా.

S. Biswas Brothers,

231 Upper Chitpur Road, Bgah Bazaar Calcutta.

పాపియాపెప్పిన్

అద్వితీయ వ్యాధి ఇప్పుడు సామాన్యముగా ఎల్లవోటుకు కలబలియున్నది. ఈ వ్యాధికి తగిన జౌషధమే లేదని చెప్ప బడియున్నది. అద్వితీయ వ్యాధికి తగిన జౌషధ మున్నదని మేము దృఢముగా చెప్పుగలము. పాపియాపెప్పిన్ అనునదియే తగిన జౌషధము. ఇది పెప్పిన్ అను వనమూలికనుండి తయార చేయబడినది గనక ఇది శ్రేష్ఠమైన జౌషధము. ఒక బుడ్డిని తెప్పించి వాని నిజమును మీరే కనుగొనవచ్చును. బుడ్డి 1-కి వెల రూ 2 8-0 తపాలాఖర్చు ప్రత్యేకము.

నెక్టారు

శ్రీ పురుషులకు కలుగునట్టి నెగ మున్నగు వ్యాధు లను ఒకవారములో తల తుడుక్కును. దీని కాలము నుండి ఈ వ్యాధిచేత బాధనొందు చున్నవారి నేతలు గృహస్థులకు చెంది యున్నాడు. ఈ వ్యాధిని మొదటనే తుడు క్కుకొనకపోయిన వానివలన కలుగవచ్చులగు గొప్పవ్యాధు లు కలుగుచున్నవి. దీనిని ఎట్టికీటిలోనైనను వాడవచ్చును. బుడ్డి 1 కి రూ 2 పోస్టేజి తపాలాఖర్చు ప్రత్యేకము.

జూబిలిపాదరు

ఇది తామరకు 30 గంటలలో పూచీగా తుడుక్కును. కనసంబంధమైనట్టియు లేక అపామకరమైనట్టి మూలిక లిండుతో చేరుట లేదు, దీనిని వాడుటలకు నొప్పి యుండదు. నుఖముగానే యుండును. బుడ్డి 1 కి వెల 0-4-0 1 డబ్బు వెల రూ 2-8-0 ప్యాకింగు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

తామరతేనె

సుకలమైన శేత్రవ్యాధులకు మా మేలైన తామర తేనెను వాడును. శేత్రవ్యాధిచే బాధనొందు విద్వలకు ఇతర మందులు వాడుట కంటే దీనిని వాడుట మంచిది. ఎద తెగక చదువుటలనుకలుగునట్టి చర్మవ్యాధి తామర తేనెను ఉదయము, సాయంత్రము పూటలందు వాడిన మాత్ర బా గుగా యుండును. ఈ మేలైన తేనెనుబుడ్డి ప్రతిగృహమునం దుండవలెను. మీకు నిజముగా మంచియొక్క యుండవలెనని ఇష్టముండిన ఆలస్యముచేయక తక్షణం వ్రాసి తెప్పించి వాడును. తరువాత నిరాశ చేందకును. మావద్ద స్థావర కొద్దిగా ఉన్నది. 1 ద్రాముల వెల రూ 1. 2 ద్రాముల వెల రూ 1-12-0. 4 ద్రాముల వెల రూ 3. తపాలా ప్యాకింగు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

తైలములన్నిటికి రాణి

నపుంసకత్వమునకు సాటిలేని జౌషధము. కఠినమైన వ్యాధులకు మా మకరధ్వజముతో కూడ వాడవలెను. బుడ్డి 1 కి. వెల రూ 2 తపాలా ప్యాకింగు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

మదనబిలాస

ప్రాణాధారమైన బలహీనమునకు ఆశ్చర్యమైన జౌష ధము. వీర్యదుర్వ్యయమునకును వాధిక్యమునకును కలిగిన మరుపును నిశ్చిత్తునకు తొలగించును. శ్రీ లలిత ముఖ్యముగా ఇచ్చుదగినది. ఇది తప్పక గొడ్డుకనమును పోగొట్టును. ఒక నెలకు నదిపోవు బుడ్డి 1 కి వెల రూ 3. తపాలా ప్యాకింగు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

తక్షణము కావలెను.

సంస్కృత పండితుడు చిత్తూరుజిల్లా మనవ వల్లె బోర్డు హైస్కూలునకు, జీతము ప్రకృతము యొక్క 30 లు. గ్రాంథిక తెలుగుభాష బాఠశాలకు, ఇంగ్లీషుభాష కొద్దిగా నైనను తెలిసియుండవలెను. వయస్సును చెలియజేయుచు అభిసంధనపత్రము లతో దరఖాస్తును ప్రధానోపాధ్యాయునకు తక్షణము పంపవలయును.

ఎ. సీతానారాయణ, హైస్కూల్స్.

వీరసంయుక్తనాటకము.

మోచెర్ల వాసుమతరామకవికృతము :

ఇది యశస్వీయమైన కంఠమును జనువచ్చుని యభిప్రాయమునకు విరుద్ధముగా వృద్ధిగాఢము తెచ్చి యున్న ప్లానేట్లముద్దమున వీరవిహంగము సలిపి వీరస్వరమును బాణ కొన్న భారతీయ వారీయజీయకు సంయుక్తాదేవి చరిత్రము. ఈ యమ్ము మన భారతభూమికి క్లిప్తమిది జీవితకొలను. భారతీయ గౌరవముతో అను—పొరాడి మహమ్మదీయ సేనా సమూహమును బటావంచలు కాంచిన కడపటి వీరసాధ్వీ మదే. ఇందు బృహ్మరాజుకొన్నాటికే—సంయుక్త పతి భక్తి జయచంద్రుని యోధ్యతేనినము ముగ్ధత—ఈశ్వరభట్టు దుర్వాప్తపుంగులు—దేవకర్మ—కర్మకామమును విశిష్ట రింకలడినది. దేశభక్తి రాజభక్తి పితృభక్తి తపిభక్తి యన్నగు వాని కాటపట్టును ములభతైలిని ప్రదర్శనముగా రచిం పబడినది. వెల రూ 1-0-0.

వలయువారు- ఎమ్. హెచ్. రావు అందు సన్ను, కాకినాడ అని వ్రాసిన బడతగలను.

మలయ పంచనము

గనేరియా అను నెగరొగమునకు తులారము,

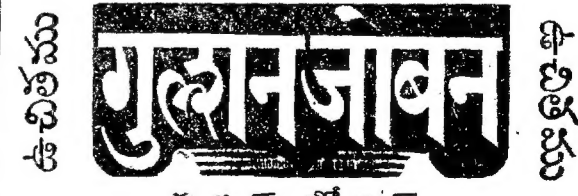
కథ్యము లేదు. వివిధ రోగిలో తదితరు. ఎలుపు, తెలుపు, వచ్చు, అను మా దు విధముల నెగరొగమును మూడు పూటలలో మున్నును. అనేక రాజ కుటుంబములలో వాడబడిన గొప్ప జౌషధము. వెల డబ్బీ 1-కి రూ 2-4-0.

పంచంగము

కాద్రసంవత్సరము. శ్రీరాధవారిది. అనేక ధర్మశాస్త్రవిషయములకు కలపు. వెల 1 కి 0-2-0. నాలుగు ప్రతులకు తక్కువ పంపబడవు. (1251) గంధర్వపాగ్గనీ, రాజమండ్రి.

ఉచితము ! Free !! ఉచితము !!! సర్కారునందు రిజిస్టరు చేయబడిన సం 253

అనాస్తాంపుసంగు చే వ్రాలుముద్ర గల్గిన రసీదు:—ఈ మామైనందు మాత్రము గల బాట్టిలను గొడు వారి కివ్వబడును. ఈ మాత్రము సేరించి గుణ మగడదని యెడల ఈశ్వరసాక్షి ఆ రసీదునందు శ్రేణులు చేసి 1 మా నములోగా వాడును పంపిలే వెలను వాడును సంపుటాను. ఈ ప్రతిబ్ధను మేము రొమ్మకట్టి చేయుచున్నాము.

గుల్షన్ జోబన్ & కో. క్రిందభాగము ! భాటుపావుకము !! రోగనివారకము !!! ఈ మాత్రము మొదటిదినమే ఆశ్చర్యమును గుణము లను గనుపలమును. చిక్కినదవుడల బుడ్డితేని నిగనిగ మెలుకు జేయును. శరీరమందు మూర్ఛిగల్గి వీర్యకృత్తిచే నుఖిద్ర నిచ్చును. నడుమునొప్పి, వాయువు, క్షయము, క్యాసము, దగ్గు, కడుపునొప్పి, అద్వితీయ, మలబద్ధక, జ్వరములు, మూలవ్యాధి, మేహరోగము, మూత్రరోగము, న్యస్తమందలి సారము, శ్రీలలితదరము, కాలము తప్పి యుండునగుట వీటిని సమూల వాతముచేసి రక్తకృత్తియు కృత్తియు చేసి చర్మసంబంధవ్యాధు లను నశింపజేయును. వెల బుడ్డి 1-కి రూ 1-0-0, 3-కి రూ 2-10-0. ర. ఖ. కలు. ఏజెంట్లు కావలెను. (1728) దీ గుల్షన్ జోబన్ కంపెనీ, బొంబాయి 3 The Gulshan Joban & Co., No: 3, Nagdevi Street, Bombay

Beauty is the Heavenly Boon

It can only be obtained by beautifying the hair and our preparation is the only one which has helped thughout use only 490

Parastan Hair Oil (Regd)

It makes hair soft and shining. It also strengthens the roots of hair

LADIES EARNED CARE 490

to use our Parastan Oil for keeping your brain cool,

Price Re. 1/- Postage Extra

Agents:— F. Hassanali & Co., 51, China Bazaar, G. T. Madra

NOTE:—Please try Parastan Liquid Soap Re. 1-0-0

Actina Cures Deafness,

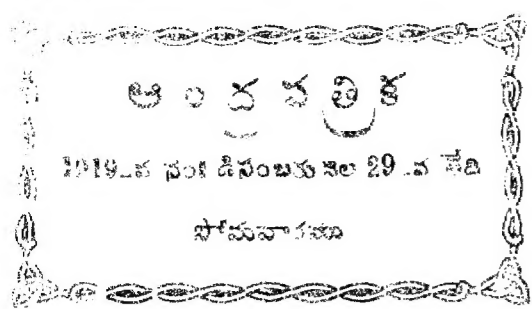
Not merely improves the sense of hearing temporarily as do Electrophones, Ear Drums, etc., but really cures the disease permanently. The secret of Actina's success is that it removes the cause of the disease and that is where it differs from all other treatments.

The principal cause of Deafness is Catarrhal Inflammation of the throat and middle ear and until this is removed the hearing cannot be restored. The powerful vapours emanating from Actina, inhaled through the mouth and nostrils and applied to the eye, course through the delicate nerves and blood-vessels, removing Congestion, stimulating and invigorating and restoring the organs to their normal healthy activity.

Actina is the surest, simplest and most natural cure for Deafness and is just as effective in other Catarrhal diseases, such as Eye Troubles; Hay Fever Asthma-Bronchitis; Headache; Sore Throat; Influenza, etc. Costing only Rs. 25-8 (plus postage etc.) this wonderful instrument should find a place in every home. Booklet entitled "Prof. Wilson's Treatise on Disease," containing useful health advice and full Particulars of our Conditional Trial Offer, post free on request. Write to-day to Rai B. S. Bhandari, M. A., Batala. (India)

Natural Actina Treatment.

ప్రమీలా, పాదుకా పట్టాభిషేక నాటకములకు
తప్పక చూడండి.

నూతన రాజకీయ చైతన్యము

పాంచాలదేశము నిపుడు సంశోషణి నోల బాడించుచున్నది, సంస్కరణశాసనము గాదు, నిర్బంధము ననుభవించుచున్న తమ సోదరులను సందర్శించు భాగ్యము గలుగుటచేతనే, కాంగ్రెసు పండిరియందు సంశోషణి ధ్యానములు మిన్ను ముట్టుచున్నవి. సంతతభారగ కురిసిన వర్షములు గాని, కాంగ్రెసుసభ మెకదిన మాపీవైచుటచే గలిగిన ఆశాభంగము గాని, ప్రజల సంతసమున కావంత యైనను కొంత గలిగింప లేదు. ఇట్టి శుభస్థితి, ఇంతత్వరలో కలుగు నని నెవ రూహింపగలిగిరి? పంజాబునాయకుల నొక దిద్దరినైనను విచారణ ముగియువరకు విడిచిపెట్ట మని కాంగ్రెసు సభ కమిటీవా రెంత ప్రార్థించినను, పంజాబు ప్రభుత్వము వా రిటీవల విడిచిపెట్టి యుండలేదు. హంటరు సంఘపు విచారణ ముగియకముందే, రాజ్యాజ్ఞచే వారి కీపుడు స్వాతంత్ర్య మొసగబడెను. ఇంత త్వరలో, గలిగిన మార్పులకు కారణ మేమైయుండును? సార్వభౌముని ఉదారభావ మిందుల కొక కారణ మనుటకు సందియము లేదు. అన్యకారణముల గూడ నిపు డరయుట భావ్యము. రాజకీయ విషయములయెడ ప్రజల దృక్పథ మిపుడు మారినదని, అంగీకరింపక తీరదు. ప్రభుత్వాధికారులతో సంప్రతించుచు, వారి యనుగ్రహమునకు పాత్రలుగా ప్రయత్నించుటయే, రాజకీయ సంస్కర్తల ముఖ్యకర్తవ్య మని తలచెడి దినములు గలిగినవి.

ప్రజలమొఱ లొకటివెంబడి వేరొకటి నిరాకరింపబడిన కొలదియు, వారి దృక్పథమునందు మార్పు గలుగజొచ్చెను. ప్రజలలో నూతన వికాసమును గలిగించుటకు, లోకమాన్య తిలకు ప్రభృతులు తమ అఖండ త్యాగములచేతను, ఉద్బోధముచేతను, ప్రజలముగ కృషిని సలిపిరి. జాలియందు గలిగిన నూతన వికాసము, నిర్బంధముల నెదుర్కొనగనే, స్తంభింపనారంభించెను. నంగదేశ విభజన సమయమున గలిగిన ప్రబోధము, పిమ్మటి నిర్బంధముల మూలమున మరుగునాడెను. ప్రజలు కఠిన దండనములజూచి భయ విహ్వలులు గాజొచ్చిరి. అందుచే తాత్కాలికోద్రేకము, పిమ్మట జాత్యభివృద్ధి నాటంక పఱుపజొచ్చెను. ఈ మార్పుగూడ, కాలేటుశాసన నిర్మాణము, పంజాబుశిక్షలు, ప్రజల యత్సాహము నడచివైచెడివేగాని, గాంధీమహామహుని సత్యవ్రతాచరణమువలన అట్టి ఫలితము గలుగక సత్వరాభివృద్ధి కనకాశ మేర్పడెను. దేశీయులు తాము నమ్మినదానిని, ఆచరణలో నెట్లునపుడు అంతరాయములు గలుగుచో, నెనుకంజవైచుటకు కారణ మేమైయుండును? భయమే ముఖ్యకారణము. అట్టి భీతిని ప్రజల మనములనుండి తొలగించుటయే గాంధీమహాశయుని చుఖ్యాశయము. సత్యధర్మముల ననుష్ఠించునపు డెట్టి యంతరాయములు గలిగినను వాటిని సరకుజేయవలదని, గాంధీమహాశయుడు దేశమున కంతకును చాటుచున్నాడు. అట్టి మహామహుని యుపదేశమే దేశమున భీతిని పారగ్రోతనటుకు సందియము లేదు.

లేనిచో, ఘోరశిక్షలకు పాల్పె వెతలగుండు చున్న అమృతసరపు ప్రజ లిట్టికష్టసమయమున, నాయకుల నెల్లర గోల్పోయి, కాంగ్రెసుసభను జరుప సమకట్టెదరా? పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, మాలవ్యా, గాంధీ, సి. ఆర్. దాసు మొదలగు ప్రముఖులు పాంచాలదేశమునకు వెడలి వారియండజేరి, వారి బెదరును తీర్చిరి. ధైర్యమే ఆపదలనెల్ల తీర్పునని, వారు బోధించిరి. కేవలము శుష్క బోధనలతో వారు కాలము గడుపలేదు. తమ కనుల నన్నిటిని మానుకొని, పాంచాల రాష్ట్రమునం దంతటను తిరిగి; నిజము కనుగొని, ప్రజలతో కలిసిమెలిసి ప్రవర్తించి, వారికష్టములన్నిటిలో వీరును పాల్గొనిరి. పంజాబు ప్రజలు కాంగ్రెసుసభ కన్ని పక్షములవారును విచ్చేసి తమ నూరడింపవలయునని, దేశీయులను చేతులజోడించి ప్రార్థించి యుండిరి. ఆ ప్రార్థన నంగీకరించి, అన్ని భాగముల నుండియు ప్రతినిధులు వేలకొలది వెడలియుండిరి. పదివేలమంది కొర కేర్పరచిన పండిరిలో, పదునారు వేల మంది క్రిక్కిరిసి గూరుచున్నను ఫలము జాలక, మిగిలిన వారి కొరకై వెలుపల వేరొక సభ జేయవలసివచ్చెను. అపు డయినను, సభ్యులసంఖ్య విపరీత మయ్యెను. దీనార్థు లగు పంజాబు సోదరుల మొరల నెవ రాలింపకుండుదు? స్వామిశ్రద్ధానందుని వంటి యతీత్యరుని ప్రార్థనల నెవరు నిరాకరింప గలుగుదురు? కాని అంతటి సాహసులు కొందరు మిగిలి యుండకపోలేదు. సార్వభౌముని యనుజ్ఞ నొంది అమలులోనికి రానున్న సంస్కరణశాసన మెక్కడ చెదరిపోవునో యని దానినే కౌగిలించుకొని, తన్మయత్వము జెందనివా రుండకపోలేదు. గుండ్లాయిదాచికొనిన కూతురిపెండ్లి మానునాయను సామ్యము ప్రకారము, అట్టి వారు రానంతమాత్రముచే దేశమునకు గాని, కాంగ్రెసు సభకు గాని, పాంచాలరాష్ట్రమునకు గాని ఎట్టి కొఱుంతయు గలుగలేదు.

గాంధీమహాశయుని ధర్మోపదేశము మూలమున, పంజాబు ప్రజలు కాంగ్రెసుసభను జరుప గలిగిరి. ముందు వెనుకల నాలోచించి, హంటరు సంఘమువారికి తోడ్పడుటకు నిరాకరించిరి. తమ నాయకుల, నచిరకాలములో, తమ సాన్నిధ్యమునకు రప్పించుకొనగలిగిరి. సత్యవ్రతాచరణమే, ఇహ పరసాధనములకు మూలమని గాంధీమహాశయుడు దృష్టాంతపూర్వకముగ జూపగలిగెను. ధర్మాచరణముపట్ల, రాజీనామ కవకాశము లేదు. రహస్యాలోచనలతో నిమిత్తమే లేదు. కులంత్రములు ప్రయోజనకరములు గావు. ధర్మాచరణమునకు త్యాగమే మూలసాధనము. భయమే, ధర్మాచరణమునకు వేరుపురుగువంటిది. గాంధీగారు సృజించిన ధార్మిక వాతావరణమున, క్రోధమునకు తావు లేదు. ఈర్ష్య కవకాశమే లేదు. ప్రేమభావమే, ఎల్లెడలను వ్యాపించును. ఇట్టి పర్యవసానము చేకూరుట, పాలక పాలితు లుభయులకును శ్రేయోదాయకము. తృటికాలములో పంజాబు ప్రజలు తమ క్షేత్రములను మరువగలిగిరి. అధికారులపై వారికి గల రోషము రూపుమానెను. అధికారులును పశ్చాత్తప్తహృదయులై యుందురు. తమ వేగిరపాటునకు చింతించియుందురు. నూతన రాజకీయ చైతన్యమునందు, ధార్మికచింత ప్రధానముగ గాన్పించుచున్నది.

రాజకీయ సంస్కర్తలకు ధర్మాచరణముతో నిమిత్తములేదను, వాదమున కిపుడు నిలువ నీడలేదు. సంగ్రామము మూలమున పాశ్చాత్య ప్రపంచమునం దీవాదము నిరర్థకమని గ్రహింపబడినది. కాని, యీ సత్యమింకను ఆచరణయం

దంతగ ననుష్ఠితమగుట లేదు. హిందూదేశమున గాంధీమహాశయు డీ సత్యము ననుమానమునందు స్వయముగ బెట్టుటయేగాక, ప్రజల నందులకు పురికొల్పి, విజయము బడయుచున్నాడు. ఇక మీద, సత్యము ననుష్ఠించుట కెవరును వెఱిగొంద నవసరముండదు. రాజకీయాభివృద్ధి శాశ్వత సూత్రములపై నాధారపడియుండును. తాత్కాలిక లాభాపేక్ష ప్రజల మనములనుండి దూరముగ తొలగిపోగలదు. నూతన రాజకీయ చైతన్యముతో బాటు, కాంగ్రెసుసభాస్వరూపము గూడ మారిపోవుచున్నది. కాంగ్రెసుసభ ఇకముందు, కేవలము విద్యాధికులసభగ నుండజాలదు. వేనకువేలు కర్షకులు, కాంగ్రెసుసభ నలంకరించుచున్నారు. స్వామిశ్రద్ధానందుడు ఆంగ్లభాషలో నుపన్యసింప నిరాకరించెను. దేశభాషోపన్యాసములనే ప్రతినిధులు వాంఛించుచున్నారు. దేశభాషాభిమానమున కింతకన్నను నిదర్శన మేమి గావలెను? ప్రజాసామాన్యము కాంగ్రెసు సభావ్యవహారములలో జోక్యము కలుగజేసికొనుట లేదని, ఇకముందెవ రాక్షేపింపగలరు? భారతీయులలో ఆత్మగౌరవము పెంపొందుచున్నది. స్వయంకృషిపై నభిమాన ముదయించినది. ధర్మాభిలాష హెచ్చుచున్నది. సత్యయుగోదయమున కివి చిహ్నములనుటకు సందియము లేదు.

ఈజిప్టు దేశపు భావిస్థితి

ఈజిప్టుదేశమునకు స్వయం నిర్ణయాధికార మొసగబడి యుండలేదు. ఆ దేశపు పరిస్థితులు మిగుల విషమస్థితియందున్నవి. దేశప్రతినిధులు కొందరు తమ మొఱలను ఆంగ్లప్రజలకు దెలుప వెడలిరి గాని, వారిపయన మాటంకపఱుపబడెను. మిల్నరు విచారణసంఘ నిర్ణయమునందు, ఆ దేశ ప్రజలకు విశ్వాస ముండునని లోచదు. ఈజిప్టుపై బ్రిటిషువారు సంతక్షణపద్ధతిని వదలి, నానా జాతుల సంఘమునకు లోబడిన “మాండేటు” పద్ధతినవలంబించుట భావ్యముగ నుండునని, ఆంగ్లేయులు కొందరు తలచుచున్నారు. లిబరలుపక్ష పత్రికయగు నేషనుపత్రిక ఇటుల వ్రాయుచున్నది.

“పారిసు సమావేశమునందు పాల్గొనకుండు ఈజిప్టు ప్రతినిధులు నిషేధింపబడిరి. ఆలోచమును మనము వెంటనే సవరింపవలెను. ఈజిప్టుసమస్య అంతర్జాతీయసమస్య. మనంతట మనము దానిపై సంతక్షణము వహించుట మన మొదటి లోపము. ఈజిప్టు పరిపాలనముపై, నానాజాతుల సంఘమునకు మన మధికార మొసగుట భావ్యముగ నుండును. అప్పుడు ఈజిప్టు మాండేటు పద్ధతిని పరిపాలింపబడును. ఈజిప్టువాసు లిందు కొడబడవలయు ననిన, మనము వారితో సమాధానము కుదుర్చుకొనవలెను.....మనము నానా జాతుల సంఘము నంగీకరించెదమా నిరాకరించెదమా అను ప్రశ్న తేలవలసి యున్నది. నానాజాతుల సంఘము చే రెత్తకుండ, ఈజిప్టు సమస్య గూర్చి చర్చించుటకు కర్జనుప్రభువు తలపెట్టెను. ఈజిప్టుసమస్యను కేవలము బ్రిటిషు సమస్యగ మనము పరిష్కరింపదలచుచో, అమెరికా సినేటువారివలెనే మనమును నానాజాతుల సంఘ నిబంధనలకు కొన్ని మినహాయింపుల సూచించి నటు లగును.”

లేబరుపక్షపత్రిక యగు “న్యూస్ట్రీటుమెను” ఇటుల వ్రాయుచున్నది.

“కొన్ని మాసము క్రింద జరిగిన సంధిసభలో మన ఔదార్యమును చూపుట కవకాశముండెను.

నానాజాతులసంఘము క్రింద మాండేటుల గూర్చి చర్చించుచున్నపుడు, ఈజిప్టుపై సంరక్షణమును మనము వదలివైచెద మని తెలిపిన బాగుండెడిది. ఇంతమాత్రముచే అతివాదులు సంతృప్తిజెందెడి వారుగారు. కాని వారి భావములందు మార్పుగలిగించుటకు వీలయ్యెడిది. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యములో నుండదలచిన ఈజిప్టుదేశీయులకు ప్రోత్సాహము గలిగెడిది. అట్టి యవకాశము మనచే జారవిడువబడెను. కాని మన మిప్పు డేల సమాధానమునకు తిరిగి పూనగూడదు? బోయరు యుద్ధమునకు బిమ్మట, సర్ హెన్రీ కాంపు బెల్ బానర్ మెను గారు, దక్షిణాఫ్రికాకు స్వపరిపాలన మొసగెను. వారి విచక్షణ మిప్పుడు కొనియాడబడుచున్నది. ఈజిప్టుపై మాండేటు నంగీకరించినంతమాత్రమున, మనకు గలిగెడి యుపద్రవ మెద్ది యు లేదు. ఈజిప్టుకు, మెసపొటేయా ఆఫ్రినియా దేశముల కిచ్చిన స్థానమునైనను, నిచ్చుట న్యాయముగాదా?"

ఎనిమిదవ మద్రాసు రాష్ట్రీయ సహకారసభ
నేటిదివము, 8-వ మద్రాసు రాష్ట్రీయ సహకారసభ న్యాయమూర్తి టి. వి. శేషగిరి అయ్య రుగారి అధ్యక్షతక్రింద వెన్సికళాశాలలో సమావేశమగుచున్నది. శేషగిరి అయ్యరుగారు, న్యాయవాదులుగను న్యాయాధిపతులుగను పేరెన్నిక గాంచి యున్నారు. కాని వీరికి సహకారోద్యమమునందు ఎంతవరకను భవము గలదో తెలియదు. తమకు సహకార సమస్యలతో నెక్కడు పరిచయము లేదని, అయ్యరుగా రంగీకరించిరి. అయినను వారి యుపన్యాసము, ముఖ్య సూత్రముల గూర్చి బాగుగ వివరించెను. ఇంతవరకును చెన్న రాజధానియందు సహకారోద్యమ మెట్టి యభివృద్ధి జెందెనో, అధ్యక్షులు మున్ముందు వివరించిరి. కాయకప్తముజేయు, కర్మకులు సహకారోద్యమమునందు విశేష శ్రద్ధ వహించుట లేదనియు, వారి కిందులకు తగిన ప్రోత్సాహము గలిగింపవలె ననియు, అధ్యక్షులు హెచ్చరించిరి. పంచమసభ్యుల సంఖ్య యింకను హెచ్చుగావలయునని, శేషగిరి అయ్యరుగారు జేసిన హెచ్చరికను, సహకారోద్యమాభిమానులు గమనించుట భావ్యము. సహకారకర్షణి బీదలకు భవనముల నిర్మించుట కింకను, తగిన కృషి జరుగుట లేదు. ఇందుకు వలయు చర్యలు వెంటనే తీసికొనబడవలెను. సహకారోద్యమాభివృద్ధికి, అధ్యక్షులు కొన్ని సూచనల గావించుచున్నారు. ప్రజలలో నిజమగు సహకార భావమును వ్యాపింపజేయుటకు, ఉద్యమాభిమానులు పనిబూనవలెను. సహకారోద్యమమును కేవలము ధనసంపాదన సాధనముగ నుపయోగించుటచే దేశమున కంతగ లాభముండదు. నిమ్నజాత్యుద్ధరణమునకును, బీదలకు భవనముల నిర్మించుటకును, పరిశ్రమలను పోషించుటకును, ప్రజాప్రభుత్వమును జయప్రదముగ కొనసాగించుటకును, సహకారోద్యమము నుపయోగింపమని, అధ్యక్షులు గోరుచున్నారు. సహకారసభ వారిట్టి యున్నతాదర్శ సాఫల్యమునకై కృషి సల్పెదరు గాక!

అధినివేశ రాజ్యములు : హిందూ దేశీయులు బ్రిటీషు గవ్వయానాకు, హిందూదేశపు కూలీల నెటులయినను కొనిపోవుటకు, తోటల యజమానులు ప్రయత్నించుచున్నట్లు, తెలియవచ్చుచున్నది. ఈవిషయమై హిందూదేశప్రభుత్వముతో సంప్రతించుటకై విచ్చేసిన జోసెఫ్ లుఖూ అను వారి యభిప్రాయములను పబ్లిసిటీ బోర్డువారు

ప్రచురించుచున్నారు. బ్రిటీషు గవ్వయానాలో హిందూదేశపు కూలీ లెట్టి లాభము బడయవచ్చునో, వీరు వర్జించుచున్నారు. భారతీయులను మొదలు తీసికొనిబోవునపుడు, దక్షిణాఫ్రికా మొదలగు దేశములవా రందరును ఇట్టివాగ్దానములనే ఒసగియుండిరి. పిమ్మట భారతీయులను బానిసతులులుగ జూచి యుండిరి. బ్రిటీషు గవ్వయానాలో మాత్రము వేరుగ జరుగునా? ఇండియా ప్రభుత్వమువారు బ్రిటీషుగవ్వయానా వారి మనవి నంగీకరింప కుండుట సముచితము. దేశమునందు క్రొత్త పరిశ్రమ లనేకములు తలజూపుచున్నవి. భారతీయకార్మికుల కీ దేశమునందే చాలినంత పని యుండగ, విదేశములకు బోయి వా రెన్నరాని బాధల కేల లోను గావలయును? గవ్వయానా ప్లాంటరుల ప్రయత్నములను విఫలపరచుటకు, ప్రజలు తగినచర్యకు గడంగుట ముఖ్యము.

విషాచంద్రపాలుగారు
పంజాబునకు రాగూడదను నిషేధాజ్ఞను సరకుజేయక, విషాచంద్రపాలుగారు అమృతసరపు కాంగ్రెసు మహాసభకు వెడలిరి. తాము బెంగాలు ప్రభుత్వమునకు నిషేధాజ్ఞను రద్దుజేసినట్లు 15-వ తేదియందే తెలియబరచినట్లు, పంజాబు ప్రభుత్వమువారిపుడు చెలుపుచున్నారు. అటులయిన బెంగాలుప్రభుత్వమువారు పాలుగారి విషయము నేల తెలుపలేదు? పంజాబు ప్రభుత్వమువారు, పాలుగారు తంతిమూలకమున నడిగినపు డేల జవాబీయలేదు? ఈవ్యవహారమంతయు విచిత్రముగనున్నది. ఎటులయిననేమి పంజాబు ప్రభుత్వవారిట్టి నిర్బంధము నిపుడయినను తొలగించుట భావ్యముగ నున్నది. విషాచంద్రపాలు గారి కింకముందు అలహాబాదులో ప్రచురింపబడెడి ఇకాడిమెండేటుపత్రికకు సంపాదకులుగ నుండురు. వారు గావించెడి నిరంతరప్రబోధము జాతీయవికాసమునకు తోడ్పడునని విశ్వసించెదము.

స్థానికాది నార్తలు

అలీ సోదరుల విడుదల
డిల్లీ, డిసెంబరు 29:— మధ్యపరగణాలలో నిర్బంధితులై యున్న మహమ్మదాలీ, షాకటాలీ గార్లను విడుదలచేయుటకు ఉత్తరు విచ్చినట్లు తెలియ చున్నది.

ఆంధ్రసభ:—ఈ సభవారు రేపటిదినము సాయం కాలము 5-30 గంటలకు 'కృష్ణలీల' నాటకమును విజ్ఞానియా పబ్లిక్ హాలులో ప్రదర్శింతురు.

పార్కు వేడుకలు:—రేపటిదినము, పోలీసు క్యా యామము జరుగును. పిమ్మట కాగదాలయారేగింపుగూడ జరుగును. ఎల్లండి వ్యాయామమును, గురువారమునాడు వ్యాయామమును బాసపంచామేడుకలు జరుగును.

సుగుణ విలాససభ:—ఈసభవారు రేపటిదినము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు ఇంగ్లీషులో ఒథెల్లా నాటకమును, ఎల్లండి బుధవారం సాయంకాలము 5-30 గంటలకు తెలుగులో సానిత్రి నాటకమును ప్రదర్శించెదరు.

చంద్రహాస:—సుగుణ విలాస సభవారు నిన్నటి దినము చంద్రహాస నాటకమును మిగుల శోనోహరముగ ప్రదర్శించిరి. ఉత్తబుద్ధిసాత్రధారి యగు టి. రాఘవాచార్యులు గారు తమ ప్రదర్శనానైపుణ్యముచే సభ్యులను ఆకర్షింపగల్గుట జేయగలిగిరి.

బల్లారి సరచవినోదినీ సభ:—ఈ సభవారు కృష్ణలీలా నాటకమును, నిన్నటిదినము రవ్యయగ వర్జింపించిరి. బాలకృష్ణ సతీదళమును, కంసుకాద్రమును చందుని హత్యమును సభ్యులను మిగుల రంజింపజేసెను. బోధనాసాగ్రహార తలచినంతగ రాణింపలేదు. మొత్తముమీద నాటకపు రక్తి గలెను.

అమృతాంజనము క్యాటౌడరు:—1920 సంవత్సరపు అమృతాంజనము క్యాటౌడరు, అతిసుందరముగ ముద్రపబడినది. అమృతాంజనము బుడ్డి చేయిన, నుండరమును శ్రీశ్రీతిరు చిత్రపటమిడిది. ప్రతిపేలయందును కందుకూ తెలుపబడినది. సర్వానా రిద్దిన నెలవులు ప్రాముఖ్యముగ సూచింపబడినవి. 1921 సంవత్సరపు క్యాటౌడరుగూడ చివర గలదు. జేతములకిది ఎంతయు శుభయోగకరముగ నుండగలదు.

భగవతత్వబోధినీ సభ.
ఈ సభవారి యాదరణ క్రింద 1920-వ సంవత్సరము జనవరి 2-వ తేది కుక్సారము (వైకంఠయోగాదశ) రాత్రి 9 గంటలకు యక్కాపాడ చర్చియందు 4-వ తేది ఆదివారము సాయంత్రము 4 గంటలకు మయూరధ్వజ ఉపాఖ్యాతమును వండిత టి. లక్ష్మణాచార్యులవారివలన సావలు కాకుడేట హిందూ తియాలాజికల హైస్కూలు ధనమున కాలక్షేపములు గావించబడును. అదే స్థలమున ఆచార్యులవారిచేతనే తిలప్పావు ఉపన్యాసములు ఈ నెల 24-వ తేది మొదలు ఉదయము 7 గంటల మొదలు 8-30 గంటలవఱకు ప్రతిదినము ఉపన్యసింపబడుచున్నది.

అమరకలావిలాసిని:—ఈగిర్వాన సమాచార క్రింద నిన్నటిదినము సాయంకాలము జాతీయసభాదినోర్ సందర్భమున తిలుగుట్టిపిథి నెం. 200 కాంతాక్రమమున కురుగున్న రత్నకుటీరమున సభజరిగెను. శ్రీ ముద్రాన్యాసాధ్యురగాయ ప్రవంగవర వి. సోమశేఖరకృష్ణగారు నేటిసభ క్రగ్గ సాధిపతిగ నుండవలెనని కోరగ వారు అగ్రాసనములకుంబిడి, తేదనంతరము కల్యాణసుందరముదలియారుగారు శేకర్ క్రింది గురించి 2 గంటలవఱకు ప్రవచించు సువస్వసిందిరి. అగ్రాసనాధిపతి ఉపన్యాసములను పొగడుచు భారతీయుల యైకమత్యము శోధరణమునకు పునాదియు నుడిసిరి. అగ్రాసనాధిపతులను ఉపన్యాసములను వందనములతో సభ ముగిసెను.

చెన్నపురి ఆంధ్రసభ:—ఈ సభవారు మొన్నటి దినము శనివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు విజ్ఞానియా పబ్లిక్ హాలులో విజయవరసామ్రాజ్యపతనము అను నాటకమును ప్రదర్శించిరి. రాఘవాచార్యగారు మాటలవలనను, పాటలవలనను కంటే నటనాచారురయాలనను, ముఖ్యమంత్రిపతనము మూలమునను ఎక్కువభావములను, కృత్తరపి, సభ్యుల రస నిమగ్నుల గావించిరి. వీరి ఆత్యక్తిక ప్రదర్శనాకృత్తి సాయంకాలము లెల్లరకు విదితమేగాన వానిని సూర్య విభులముగ తెలియజేయుటవలసదు. అమలీతేషధారియగు కీ. క్రివిసాచార్యులుగారు తన సంగీతమాధుర్యముచేతను, వేషభావలక్షణము, అభివ్యుత్పాదనము, సభ్యుల ఆమోదము మొదలు. తక్కినపాత్రధారులును తమతమ ధర్మములను తగిరితిని నిర్వర్తించి నాటకవిజయమునకు తోడ్పడిరి.

కార్నేకరు సేర్కను:—నిన్నటి సాయంకాలము ఈకంపెనీవారు చాలవినోదములను చూపిరి. ప్రేక్షకులసంఖ్య వ విధిలేదు. సర్కుసు ఆరంభమై యిన్ని దినములైనను చూడవలసినంత అనితముగ వచ్చుచుండుటబట్టి కంపెనీవారి సర్కుసు ఎంత ఆకర్షణీయముగ నున్నదో బోధపడగలను. క్రి. దటి చూరీకంపెనీవారు చూపించి విశోదములకంటే ఈ మారెన్నియో ఎక్కువవినోదములను జూపించుచున్నారు. నిన్న సాయంకాలము ప్రదర్శించిన వినోదములలో మొట్టమొదటిదియు, అనగా బాబుడు త్రాడుపై వివిధరీతుల "బేల్సు" అను జాత్రులము, త్రొక్కుడిపండి వికోడములును, టిటికెమును విశోదములను, ఒకవిచ్చి వారిక మయ్యెను తట్టియందు కట్టెతివర వనేరీతుల బేల్సులను జేయుటను ఆవిష్కరముగ నుల ప్రదర్శనములును చాలమోహరములుగ నున్న వని చెప్పదగిను.

(తంత్రీశలన)

చక్రవర్తిగారు లీ గొప్పమును బలవరచి యిట్లు వస్త్రసేవిరి:— నెఱుగారు తుడిచులు, చాలవజ్జాతలు. కార్యములు. వారియం దీగుణ విశేషములు అన్నవని వారివస్త్రావేషుని కోరబడినది. నాకు మాత్రమేనకు లగుటచేతను, ప్రభాభ్యుదయమునకు పనిచేసినవారగుటచేతను వారిని సభావతిగ నెన్నుకోవని కోరుచుంటిని. కష్ట కాలములో నుండినవృత్తు పొందావలకు వారు చాల నేరజనిరి. సృష్టికిముందర విలయమేష్టముచుండును. జలియను బాలాబ్రాహ్మణుల చాలమంది ప్రాణములర్పించుటకలన పొందాలమునందు శ్రవోధముకలిగి మిగులద అనిత్రు సమావేశము కాగలిగిరి.

హాకిము అబ్దుల్ ఖాన్.

హాకిముగారు తీర్మానమును బలపరచుచు నిట్లు నుడిచిరి:— సైన్యముగారు బాంబాయిలకు చాల సేవ చేసి యుండుటచే వారి నిట్లు సత్కరించు టుచితముగ నున్నది.

ఆనరబిలు రాయబహద్రులు భగత్ రాంగారు.

పాంచాలదేశము లగు ఆనరబిలు రాయబహద్రులు భగత్ రాంగారు తీర్మానమును బలపరచుచు నిట్లు నుడిచిరి:— పాంచాలల కొరకు నారు పడిన కష్టములను సేవ కందారచూచియుంటిని. పాంచాలచారిత్రములను వారు భరిత సేవ స్వర్ణాక్షరములతో మెరయించుదురు. వారి సేవ ప్రతివారికిని తెలిసియున్నది. వారిని తోటి సభాపతిగ పెన్నుకొని గౌరవించుట ప్రజలకు విధియగును.

తదితరులు.

శ్రీనివాసరామి, మున్నగు వారు తీర్మానమును బలపరచిరి. తీర్మానమును సభ్యులందఱు సంగీరించిరి.

పండిత మోతీలాల్ సైన్యముగారి పుష్పములంకృతులుగ చేసిరి. వారు సభాసమున లంకరించి తమ యువశ్యాసములని కొన్ని రాగములను ఉత్తమాభాషతో చదివితరువార ఆంగ్లభాషలో సజశ్యాసమును చదివిరి. ఆరుగంటలైన తరువాత సభాపతి తమ యువశ్యాసమును చూపించిరి. తరువాత విషయనిర్ధారకసభ యేర్పడెను. తేపు 11 గంటలకు విషయ నిర్ధారకసభ గూడును.

సామవారము 11 గంటలకు సభ తిరిగి గూడును.

తీర్మానములను సంప్రదించుట.

పాంచాల నాయకులకు విడుదలచేసి రను వార్త ఆత్మత సరములో త్వరగ వ్యాపించెను. వారు ఆత్మత సరమునకు వచ్చెదనియు తెలిసెను. నేటి యుదయమున వారిని విడిచిపెట్టిరి. గంగడి నలుగురికి సంగ తెలియలేదు. నలుగురు నాలుగుదిగ్గముల చెప్పుకొన నారంభించిరి. నిన్నరాత్రి బాంబాయి మొయలలో సభ్యులగు వారు వచ్చి దేశమునకు మందలమునకు దయచేసి ఆక్రమించునోరతో నాయకుల విడుదలగురించి తెలిసి పోలు బహుళాన తమ యింటికి వెళ్లిరి. నేటిరోజున వారి యింటికి చాలమంది వెళ్లిరి. నేటి యుదయమున సభ్యులగు వారు చాలవోట్లకు వెళ్లి నాయకులను విడుదల చేసినవార్త తెలిసింది. విడుదలైన నాయకులు సభకు వచ్చుటకు మీ కలుగుటచే జేయసభను మొదట సభకొని నట్లు జరపక ఒకరోజు ఆలస్యముచేయుట బాగుగనే యుండెను. వారివిడుదలలకు ప్రతినిధులయందైన యగ్రభాషము కాంతించెను. దానివలన తీర్మానములలో చాలమార్పు చేయవలసి వచ్చెను. చివరకు పూచుండెను చాలమంది రైలుస్టేషనుకు విడుదల యైన నాయకుల ఆగమము కొరకు నిరీక్షించిరి.

నాయకులు సంప్రదించుట

మోతీలాల్ సేనాగారి బహుళా శుక్రవారము రాత్రి వివిధరాష్ట్రావాసులగు 40 మంది నాయకులు గూడి సంస్కరణములను గురించియు సార్వభౌమప్రభుత్వమునకు పంజాబువ్యవహారములగురించి యేమి చేయవలయునో యనువిషయమును సంప్రదించిరి. పంజాబులో జరిగిన సంగతులను గురించి ప్రభుత్వ యంత్రకపోవుటచే నాయకులలో కొందఱు సంకాపమును వెల్లడించిరి. మోటరు సంఘమువారు తమరీపోవుట ప్రజలకు జరకును దానిగురించి యేమియు చెప్పకద్రవింపడ కలదు. సార్వభౌమప్రభుత్వముగురించి తిలకు గాదు కంటివార్త పంపించిరి. వారు తెలిసిన భావములలో తీక్షణతభరిత చేసినవారిలో చాలమందిభావము తీక్షణతభరిత తోచుచున్నది. కాంగ్రెసు కమిటీవారిసభ శుక్రవారము జరుగను.

విడుదల యైనవారిపేరులు.

క్రిందివారిని లాహోరు జంబులునుండి నిన్న సాయంకాలము విడుదల చేసిరి. — లాలాహరికింద్ లాల్, పండితరాంభుదజు, నర్సిరాజ్, ఎన్. మోతాసింగ్ గారు లాహోరు. డాక్టరు కియూ, డాక్టరు సర్వేపాల్. ఎం. గులాము నవాజ్, పాస్వామి అశుభవాసం, పండితదీన చాన్, డాక్టరు కురుభక్షి, రాయ ఆత్మత సరము. లాలాజగన్నాథు గుజరాతవాలా. డాక్టరునందరాం, డాక్టరుదీనాద్ ఎన్. కమాసింగ్; లాలాకృష్ణలాల్, భినునాథు చూజరాతిగార్లు

నాయకుల రాక.

నేడు 11 గంటలకు లాహోరునుండి కాంగ్రెసు స్నేహము వచ్చెను. విడుదల యైన నాయకులలో కొందఱు దానివార

వచ్చిరి. కియూ, హరికింద్ లాల్, పండిత రాంభుదజు, మోతాసింగ్, లాలా అమర్ నాథ్ గార్లు వచ్చిరి. దనిచంద గారిని మోటాసింగ్ జంబులునుండి విడుదల చేయవలసి యున్నది. వారు నేటిరాత్రి రాగలరు.

మరికొందరి విమోచన.

మరికొందరిని నేటిసాయంకాలము విడుదలచేయకచ్చువని చెప్పకొనుచున్నారైలుస్టేషనులోనికి రాగానే ప్రజలు సంతోషభావములను చేసిరి. నాయకులు ఆరోగ్యముగనుండిరి. వారిని పుష్పములచే పంపింపి మోటారులలో పెక్కింది తీసికొనిపోయిరి. కదివేలమందికి ఆక్రమించునోర.

లాహోరులో విడుదల

లాహోరులో వారిని నిన్నరాత్రి 6 - 80 నిమిషములైన తరువాత విడిచిపెట్టిరట. నేటి యుదయమున లాహోరు ప్రజలకు వర్తమానము తెలిసెను. వారు ఆత్మత సరమునకు వెళ్లనిమిత్తము లాహోరు స్టేషనుకు వచ్చినప్పుడు చాలమంది ప్రజలుచేరి వారి యెవల తమసంతోషమును ప్రకటించిరి. వచ్చుచున్న స్టేషనులలోగూడ ప్రజలు వారిని గౌరవించిరి.

8 వేలమంది ప్రతినిధులు

ఇంతవరకును 8 వేల మంది ప్రతినిధుల చేతులకు వమోద చేసిరి. పంజాబునుండి 8 వేలమంది బాంబాయి సి. పి. రాష్ట్రము నుండి 500 మంది, బెంగాలు లీహులనుండి 400 మంది, సింధు నుండి 800 మంది దీర్ఘముండి 200 మంది వచ్చిరి. రైతులు మొత్తము 8 వేలమంది ప్రతినిధు లుండిరి.

మరికొన్ని వివరములు

అట్టిమనుచు చావలో 15 వేల మంది కొరకు చేసిన మందలమునందుకు మోతాసింగ్ నేటిసాయంకాలము 220 నిమిషములకు దేశమునకు సభగూడెను. సభ ప్రారంభము కాకపోవుటకు పూర్వమే మందిరము ప్రజలతో నిండిపోయెను. దాని బయట ఒక సభను జరుపవలసి వచ్చెను. మందలనిర్మాణమై ద్వారములను తెరిచిన వెనుక ప్రజలు మందలములోనికి దొరకడ నారంభించిరి. నేటి మధ్యాహ్నము యెడగాము ముండెను. మందలమును వలయాకారముగ నిర్మించిరి. దాని నిర్మాణమునకు తగినంత వ్యయం చేసెను. ఆ యేర్పాటులు మందల సావకాశముగ జరిగియుండినవో మందలము దివ్యముగ నుండెడిది. కాని సంగతికందర్పశులసంఖ్యి చూచియెడల యేర్పాటులన్నియుదివ్యముగనున్నవిచే చెప్పవచ్చును. ఒకచూల అధ్యక్షుని దేదిక యుండెను. ఆక్రమించె నాయకులకు ఆసనము లున్నుండిరి. మందలమున కింతకంతకు చక్రవర్తిగారియు వారి సభిమునీయు క్కయు చిత్రప్రభుత్వమును సలంకరించిరి. 10 గంటలయినకరు వారనాయకులలో రితవార శాకకు కయచేయ నారంభించిరి. తిలకుగాము గాంధీగారు రాగా ప్రజలు తమ సంతోషమును ప్రకటించిరి. అజ్ఞాన భాషగారిని చూచివుడు తమ సంతోషమును వ్యక్తించిరి. వారిని పుష్పములతో సలంకరించిరి. బందిభానానుండి విడుదలయై వచ్చిన పాంచాలనాయకులు వచ్చినప్పుడు ప్రజలు ఆనందమునకు మితి కనిపించలేదు. ప్రజలు వారిని చూచిపోదనే జనుజనుభావములు చేసిరి. వారిలో నొకరితరువాత మోటారులకి తమ వ్యక్తజతను వెల్లడించుకొనిరి. వారిని వేరే దగ్గర వాసీలను జేసిరి. వారిని చూచి ప్రజలు ఆనందమునకు సంతోష భావములు చేయించుండిరి ఆత్మత సరమునకు తమ స్థానములకు వెళ్లకుట కష్టముగ నుండెను. సభాసమునకు వచ్చుటతో సభాపతి 2 గంటలైన తరువాతవచ్చెను. వేదికపై క్రిందివా రాసీకలె యుండిరి, పండిత మనమోహన్ మావల్య; తిలకు, గంధీ, దీపంబు, జిన్నా, హాస్సేను ఇషా, వారిశి, మనామ్యుచాబాదు రాజాగారు, బి. చక్రవర్తి ఆర్.దాసు, సి. పి. రామస్వామిఅయ్యరు, కాశీ నాథు, నాగేశ్వరరావు, భోగరాజు పట్టాభిసితా రామయ్య టంగుటూరి శ్రీ కాశీ ము, సర్ దిన్నా పెట్టి టు ఎన్. ఆర్. బామండి, కే నటరాజు, జి. కే. జేవల్సు, శ్రీనివాసరామి, శివ్రూరంగయ్యగారు. విజయరాఘవాచారి, కే. వి. రంగస్వామి అయ్యగారు, ఏ. రంగస్వామి అయ్యంగారు, పంజాబు నాయకులు, నిజామగార్లు, చాలమంది శ్రీమంత్రులనిర్ధారముగ వచ్చిరి. సభాసమునకును ముందు వారు భర్త్యురాంధుగ చేసిరి. 2-20 నిమిషములకు సభాసమునకు మొత్తము.

అధ్యక్షుని హిందీ యువశ్యాసము

అధ్యక్షులు మొదట కాంతిలో నువ్వకొంది. ఇటీవల నే జబ్బుపడి వారు లేచియుండుటచే ద్విగ్రగ ముట్టాడలేకం దిరి. చాలమంది ప్రతినిధులను హిందీ తెలియకు. కావున ఇంగ్లీషులో సభనొనెంచుటకు పాంచాలమువారు అంగీకరించవలసిని వారుకోరిరి. ఉత్తరాధ్యక్షులు ఉత్తమాభాషావారికరణమును మందలమునకు బహునిలనుబడినవారికిచదివినిపించిరి. తరువాత వారు తమ యువశ్యాసములని ముఖ్యభాగములకు చదివిరి. మధ్యమధ్యను సభ్యులు కరతాళస్వర చేయించుండిరి. సిగ్గునీగ్గు అని కేకలువెల్లుచుండిరి. అల్లలలకు సంబంధించినపుడు ప్రేయించుండిరి. 7 గంటలకు ఉత్తరాధ్యక్షులు చదువుట ప్రారంభయ్యెను. ఈవార విషయ నిర్ధారకసభసభ్యులను ఎన్నుకొనుటకు ప్రారంభించిరి. మందలములో కాంగ్రెసు కమిటీసభ ఆదివారము జరుగును. సాయంకాలము 6 గంటలకు సంస్కరణసభ జరుగలకు. దానికి లాలాహంసరాజుగారు సభాపతిగనుండురు. టైంసర్వసములలో తేపు జనగ్రహ సామేధసభ జరుగును. మాలక్యగారు సభాధిపతిగ నుండురు.

మరికొన్ని వాయములు.

లక్నో, దిసంబరు 27.—అంగ్ల రాజనీతిని ఆక్షేపించ దగినపరమములలో దేశీయసభ సమావేశముకావలసినద్యుట సంతాపకరమని ఇండియన్ డెయిలీ టైంస్ గ్రాఫ్ టైంస్ నువ్వుచున్నది. భారతీయులు చేసినపరమము గురించి ఉత్తరాధ్యక్షులు లోనిర్మాణముగ నాక్షేపించిరి. చేసిన తప్పులను దిద్దుకొనుట కిట్లు యేట యుక్తముగ నుండును. ఇప్పుడు ప్రజలకు శ్రమపాలనము నిచ్చుటకు ప్రారంభించిరి గావున ప్రజలు దిక్ సించుటకు నాయకులు మార్గము నిర్మించవలయును. వివేకముతో నటు చేసినయెడల రాజోవు సంతతివారు తమ పూర్వము చేసిన తనిని మెచ్చుకొనగలరు.

అధ్యక్షుకోపశ్యాసము

(నిన్నటితరువాత)

నైతిక భావన విచారణ.

పందలకొలది కేసులు విచారణ జరిగినవి. ఆ విచారణమున ప్రజలకు భరిత నలవిగాని దుర్భర కలిగినది. వారికను కష్టముల ననుభవించుచు నేయున్నారు. ఇంకను వెక్కుకందలముంది చెరపాలలో నున్నారు. వీరిలో చాలమంది కేసులు నిరపరాధులు. 10కి మందికి ఉరిశిక్ష విధించబడెను. మొత్తము కిక్కురికిని గలిసి చూచిన 7871 సుపర్యక్షముల 5 నెలలు ఒక దేనుభవించినగాని తీరవు. యావత్తీకర్తీపాంతరవాసములకు 20 వర్షములకుండుక రెక్కింపును. కొరదాదెబ్బలు, జుల్మా నాలు సాత్రవకేరయచింతుల యెప్పుడు కేసులమొత్త మింక నువరిగాతెలియద, సామ్రాజ్యసభకు పంకబడిన రెక్కిలనుబట్టి వై మొత్తములను తెలిసిరి. కాని అదిగూడ నువ గ్రముకావని తెలియచున్నది. అధికారుల రెక్కిలలో చాలకేసులు వివరించడలేదు. ఇక్కటి రాష్ట్రాధికారి యొ రిక్షలలో చాలభాగముల కిక్కించెను. న్యాయమునకు బయలు కవికరము చూపబడెను. అన్యాయములకు కనికరము సహించుట గాదు. మెక్కి గ ను గారు ద యా కి య డు గా వ పూర్వోన్మాదిగ నరిపాలనను సందలి కాక్యములను కొంతక రణ్ తగ్గింప ప్రయత్నించెనగాని ఆతని కలకతన చెప్పసాగ్రచానుములను ఖండించుటకు విలయు వివేకమును రైల్వేమును గూడ నిరీక్షి లేవు.

సర్ మొకేలు ఓచ్చ్యు.

పంజాబులో జరిగిన అక్రమములకు బాధ్యత చాలతరకు ఓచ్చ్యుగారువైసనే గలదిని నిర్ధారణ యైసి. పంజాబుకు ఆలస్యము చూచిరి గా చేయవలెనిని ఆ తన సంకల్పము. జేకమును ఆలీనాయకులకు చేయబ యెని ఆగమ నుడిచెను. అంతవరకును నిధేయముగావంకిత పంజాబునాయకులవుడు ప్రతిపూలురైరని సాత్వమువందు గూడ నాతడు దురపితైష. క్రమమందోలెము చేయు నతరుకు. ఆ రాజమును గూడ సానిచ్చిక్తి సమావత. ఆతడు కిరీతకులను ఏకము గూడ సానిచ్చిక్తి సమావత. ఆతడు కిరీతకులను ఏకము టికాప్రయోగముగ నైకొని విఫలదయ్యెను. జేకముతోధ మను న్యాయ ప్రయత్నము. కాన గరభప్రయోగములమును యైక కావనమును దానినడంచుట కాలము క్షయించెను. మహా మారణము నాతడు తలపెట్టెను. ఆదియును విఫలమయ్యెను. కాని అదిని కావణమున వెక్కువందలమంది ప్రజలుల బాసిరి. వెక్కువేలమంది భారతముగ్గురు పాల్కుడిరి. జరణుడయచున్నగు వారిచర్యల కన్నటికి నాకడే బాధ్యము. ఆ రాష్ట్రమున ఉచ్చ్యములు చేసిన కార్యములన్నిటికి నాకడే బాధ్యము.

మేము పుట్టిన భువు

పంజాబులో జన్మించునట్లు సంకల్పించి వీరికి తెలిసియు యుండవలెను. కాంగ్రెసు సంఘమువారు పంజాబు లోనికీ తెలిపిరి. అది జేమైన కల్పించుకొని ప్రజల వ్యవహారాల్లో ఉద్యోగము పంపిన వ్యవస్థలను తప్ప తక్కినవానిని జేసి వైన కల్పించినా? సావధాని జేమైన చూసేనా? జరిగిన భూమి రేఖలను వ్యయముగ తెలిసి కొనుట కారావ్యమనకు బట్టి వీమైన విచారణ జేసేనా? ఉమ్మడి ప్రజల గర్భస్థితి కాలని కనుకంపమైన కలిగినట్లు లేదు. అతడు మహాత్మా తిస్సానమను బడసెను. ఆంగ్లేయులు విశ్వాసపూర్వకమున తలచి సావధానియైన మూలకముగ నతని కావదలి మొనగిరి. ఆతని దానికొకమున 'నెలతరింపు' నెడ జేర్చెను? రాజనీతి మెట్లొనరించెను? మైఖేలు కందలకొలిది ప్రజలను భావమొనరించి జేయకొలిది ప్రజలను అవ్వకవ్వలపాటు జేయుచుండ జాతనికి చిరుకుట్టిన ముండకుండుటయు అతని దానికొకమున కన్నెత్తిమైన చూడకుండుటయు విశ్వాసలభ్యములై? బ్రిటిషు జరిపాలనను గల భర్తృపరత్వమును గూర్చియు బ్రిటిషు వారి ప్రభావాలని గూర్చియు ఆంగ్లేయులు చాల అభిమానమును చూపెదరని మనముచింతము. గాన నీ ప్రభువు తన విశ్వాసమును సరిగనిలపెనా? తన ప్రభావాలని కాపాడెనా అతని మనమును వాటిమీద భాగము మోచింపవలెను. బ్రిటిషు జరిపించితి ప్రజా సంఘములకనే భారతీయులు వ్యాయమును బడయగోరుచున్నారు. బ్రిటిషు ప్రజలట్టి ఘాతుకములను గమించెదరా? ఘాతుకత్వముల మొనరించినవారి ఆపరాధములను కష్టిపుచ్చ జూడెదరా? తన ప్రశ్నమైననే భారతీయుల భావన చాత్ర మధారపడి యున్నది.

పంజాబు గుణపాతము.

ఇటీవల జరిగిన కార్యములను పంజాబు విషయముల కధికమగు ప్రాముఖ్యత కలిగినది గాన నేను వానిని గూర్చి చెప్పుగా వివరింపవలెననినది. మనము ప్రార్థనయ్యెనుగాని నిరంతరకృషి నలుపవలెను. ల్యాగము మొనరింపవలెను. కష్టముల కోర్కెనలెను. అని మనమును కాన్యమును బూను వారును ఆ కాన్యములను గానినొందవారును నుడ గౌరవమును గోల్పోవుదరని ఆంగ్లేయులను గ్రహించవలసి యున్నది. స్వాతంత్ర్య సంక్షోభమును బూనిన ప్రాచీన బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందే యువును స్వాతంత్ర్యమునకు భంగకరములగు కృత్యములు జరుగుచున్నవి. చిన్న జేతముల స్వాతంత్ర్యమును కాపాడుటకు బ్రిటిషు జేతము సమరమునకు దిగిరి. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందే యువునుగాడ నొక పెద్దజేతము స్వాతంత్ర్య విరహమునకు నయ్యుచున్నది. బ్రిటిషును బర్మనుల కృత్యములు నిరసించబడినవి. గాని యిండియా జేతమున బర్మనుల తత్వము సమగ్రముగ నున్నది. అతత్వము ననుసరించువారు ప్రాచీనమునందున్న ను కల్పించుకొనవలెనని యున్నది. కేదేమేమియునుండదు. సమయము వారికి నుక ప్రసాదము. మైఖేలకృత అన్ని ఆత్మకణములను వాగ్దానము. ప్రజలలో భీతిని కలిగించుట కట్టి వారు గల కృత్యముల నొనరించి నుక కనికరము నియే వారికి తోచును. సహజ సామాన్యమైతిక మూర్తియు వారి కలకెక్కవు. కాన్యమే వ్యాఖ్యమని వారు భావించును. కాన ఆంగ్లేజేతము వారు గుణపాతమును గ్రహించి సామ్రాజ్యమునందే బిట్టి జరుగవలెనని జేయవలసియున్నది. మన మానవాళియును భాగ్యత లేని నిరంతరకృషి స్వాధీనమందున్నంత కాలమును మానవజాతి స్వాతంత్ర్యమును రక్షింపబడవలెనంత కాలమును సంస్కరణములను కలపెట్టుట మాస్యాపదము.

సంస్కరణములు.

మన జేతములలో కొందరు వీరికి సంకల్పించిరి. బరి కొందరు వీరి నిరసించిరి. కాంగ్రెసు సభవారికి తీర్మానమును పంపినవలెను. పార్లమెంటువారు నిర్ధారణచేసిన దానిని కాంగ్రెసువారు తిరస్కరించును కధికారములేదు గాన వారి ఆమోద మనానరముగాని గతీకరమునకు సభవారు చేసిన తీర్మానమును గవరించుట కనుక సరమేమియును యిచ్చుటవలెను వారు గోరించుటలేదు. ప్రజల యిష్టము సాధించుటయు జేయబడలేదు. కాంగ్రెసువారు కోరిన ముఖ్య కార్యములను జేసిన చట్టమునందు లేవు. కాని మనము చట్టమును గవరించుటలేదు. ఇదివరకు మన ఆమోదమునలేని కొన్ని ఆంధ్రావిమోచితము మనకు లభించుచున్నది. కాన లభించినంత వరకు సరిగని నుపయోగించుకొని తిక్కిన వానిని

విరామము లేకుండ నాందోళన మొనరించుట యే దుర కర్తవ్యము. మాంటాగూగారు నివృత్తమౌతున్నారని చాలకృషి సలిపిరి. గాన మనము మన ఆమోదమును వారికి విశేషపరచలేదు. వుద్యోగుల ఆక్రమణలను కొంతవరకైన నివారించుటకు మనకధికార మేమియును లభింపలేదు. పాక స్వాతంత్ర్యముకలగలేదు. ప్రజల సహజస్వాతంత్ర్యములను సంరక్షింపవలెనని నిబంధన ముండవలెనని ప్రజల తేగ్రీవముగా కోరినను ఆనిబంధనమందు లేదు. తునిబంధన మనవరకును బొంబాయి ఢిల్లీగరములందీ సభవారు తీర్మానించిరి గాని అతత్వ కల యిటీవల మరల పీఠపడినది. మనస్వాతంత్ర్యములు మహాబురగుని పూర్తిగా భంగమొనరింప బడెనుగాన నీనిబంధన మత్యంతరముని మరలస్పష్టమైనది. ఇది అత్యంతరముని తలంపని వారెవరు నీ జేతముండదు. దీనిని గూర్చి మన క్రొత్తములు కృష్ణముగా సంయోగ సంఘముల వారికి తెలిపిగాని వారు దానిని పేర్కొనవలెనని లేదు. కొత్తచట్టమున చాలభాగము పూరింపబడవలసియున్నది. దానిని పూరించువారు మరల నుద్యోగులే. వారు జేయవలయులగుబట్టి చట్టముయొక్క యుపయోగముగవలెననియు మనమును. ఇంకను సంఘము లేర్పడును. విచారణలను జరుపుట వివరములను ప్రిగమము. ఏమియునునునూడ ప్రజాభిప్రాయము పూరింపబడలేదు. ప్రస్తుతము స్వతంత్రమునకును మన మనస్సులకును సంయోగ సంఘమువారు వివరించిరి ప్రస్తుతము స్వతంత్రముగానైన చాత్రక నియోగమునని వారు నూచించిరి కృషియు నిష్టయు స్వాతంత్ర్యమునూడ వారు నిరసించిరి. గవర్నరుజనరలు అధికారమున కట్టి భంగమును కలగకుండ జూచుటయే ప్రధానముగా వారు భావించిరి. గ్రాండు కమిటీలను తీసివేయుట యొకటి మన కనుకూలము. రాజప్రతినిధి సభయందు ముగ్గురు భారతీయులను నియమించుట అనుకూలము. భూమినిస్తుకగూర్చునూడ ముందు కొంత అనుమతి ముజుగవచ్చును. అధిక స్వాతంత్ర్యము నామమాత్రము. పార్లమెంటు విచారణ గౌరవమునకు భంగకరము. స్త్రీలకు స్వాతంత్ర్యమిచ్చుటకుండుట 10 ఏండ్లవరకును మరలవిచారణ జరపవలెను ముగ్గురుని ఆకాధికరములు. నేను చెప్పదలచినదాని నంతయు చెప్పితిని. మన కధికమగు భాగ్యకలదు. దానిని తామందరును నిర్వహించవలసి యున్నది. మనకు నాకాన్యతంత్ర్యమును వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యమును భావకాన్యత స్వాతంత్ర్యమును కావలెను. సామ్రాజ్య ప్రజాపాలనము సఫలముగాలేదు. కాన అన్ని సామ్రాజ్యములలో నుత్తములైన దానిని గ్రహించవలసి యున్నది. ఎల్లకిని సంపూర్ణవికాసము కలగ నవకాళి ముండవలెను. స్త్రీలకు దాన్యము పూర్తిగా తొలగవలెను. వ్యవసాయకాన్యము నలంకరలెను. ధనిక ధన పీనకవిధము తొలగవలెను. నిద్ర సర్వజనులకు భయము రావలెను. ధనికులకు భూస్వాములను కృతసాయకులను కార్మికులను ఒత్తిడికలిగింపవలెను. కార్మికులకు గౌరవమునుసంపదయును హెచ్చవలెను. పేదరికము తొలగవలెను. అత్యుచితి తము సామ్రాజ్యవదనమును, గాని అది యింకను అలస్యముగా నున్నది. అయినను మనము కత్యుతమే ఆక్రమించి పురోగమము నలంకరలెను. మైఖేలునే ఆక్రమించి గవర్నరానమును జేవలెను.

అధ్యక్ష కోపవాక్యము.

అధ్యక్షులు శ్రీ సార్యభౌమ ప్రకటనమును గూర్చి యిట్లు తెలిపియుండిరి. ఈచూపభా సమాజేత సమయమున శ్రీసార్యభౌమమును ఉదారభావపూరిత మగు తన సంజేతము నంపి ఆకాశరణమును ప్రసరింపజేసెను. రాజకీయ నిర్బంధములను వారి నెల్లరకు వదలి జేయ వలసినదనియు, రాజప్రతినిధి యీ విషయమున యుక్తాయుక్త విచేదనము జేయవలసిన దనియు అసంతోషము నుకవుచుండెను. మనకష్ట సమయములయందు శ్రీ సార్యభౌమమునిజేమి పూర్వకవాక్యములే మనకు మనకాంక్షలని కలగజేయుచున్నవి. మేముందులకు శ్రీవారికి రాజకీయ ప్రాధికారమునందును సంగమమున్నారము. జేయవలెనరాజా రాజావు శిశికాలమున వచ్చెదరని తెలిసికొనుట కెంతయు సంతసించుచున్నాము. వారి నాయకత్వము క్రింద భారతజేతమునకు సంపూర్ణ రాజకీయ స్వాతంత్ర్యము జేయగలగాక యిది శ్రీసార్యభౌమ అభిప్రాయముతో మారుకూడ యేకధినితరుని నమ్మమున్నాము. ఆ ఆజ్ఞాసారముగానే నిర్బంధములను పంజాబు నాయకులు విముక్తిజేసిరి. జేతాభ్యుదయమునై వారు కష్టముల ననుభవించిరి. కాంగ్రెసు సభాపక్షమున వారిని నేనెటు కాన్య

నించుచున్నాను. వారు పడిన కష్టములు వ్యభకారేను. అందరి గుణపాతములను జాచుక, మనమును నుడ నేర్చుకొనుచున్నాము. పిమ్మట భారతజేత స్వత్ర్య ప్రకటనముగూర్చి అధ్యక్షులెలుల నడిచియుండిరి. కాంగ్రెసువారినివ నుమన సరియగు విధమున వర్ణించిరి. సంస్కరణము లేకుండునను, అందు స్వత్ర్య ప్రకటనము తప్పక జేర్పబడవలెనని ఆ సభవారు మెల్లకాన్యజించుటెంతయు సయంజనము. భారతజేత స్థితియుల బట్టి యోచించు నెడల, ప్రస్తుతమున్న కఠినకానములను తొలగించి, ముందటి కానము నిర్మితము గాజుండగ కట్టుబాట్లు చేయుటత్యంతసముచితము. అది లేనిచే రాజ్యాంగ ఆక్రమణమందలి సంస్కరణము లేనియు కృత్రిమముగ జరగజాలవు. సంపూర్ణ స్వరాజ్యముతో బాటు స్వత్ర్యసంక్షోభ ప్రకటనము గావించుట బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమున కాచారము కాదని కొంద రాజేపించుచున్నారు. కాని, మనము సంపూర్ణ స్వరాజ్యమున కింకను చాలమూలమున నున్నారము. సహజ స్వత్ర్యములను నిర్మాణించుటకు భారతజేతపు నిరంతరకాన్యకల కింకను అధికారముకలదు. ఒకే సామ్రాజ్య స్థ సంపూర్ణ స్వరాజ్యము లభించినను, తన ప్రకటనము నేల జేర్చుకూడ దో యూహించజాలవలెను. ఇంతవరకును స్వపాలనా కోరికలు లగు ప్రజలకుల కీయవరము కలగలేదు. కాని కార్యనిర్వాహకవ్యవహార ప్రజల సహజస్వత్ర్యములకు భగ్న పరుప నుద్దేశించు జేతములలో భాగ్యతా యుతములగు కాననభలవైకూడ నిట్టి నియమములను విధించుటవరకును. ఆమెకా సంయుక్త రాష్ట్రములలో నిట్టి ప్రకటనము జరిగినది. ఫిలిప్పైనుదీవులకు నుడ నిట్టి ప్రకటనమే యుపగ బడినది. ఈక్రొత్తకానము బ్లాంకు తెక్కునలెనున్నది. దీనిని పూర్తిచేయుటకు భారత రాజ్యాంగ మంత్రీ అనుమతిలో బడి కార్యనిర్వాహకవ్యవహార వారికధికార మిచ్చబడినది. ఈ కాన్యములకు నీసంస్కరణ మూచనలు మగునుపడవచ్చును. ఇంకను అనేక సంఘము లనేకవిషయమున లేర్పరుపబడవలసి యున్నవి. అవి యెన్నియు జరిగిన తరువాతనే యీ అట్ట అమలులోనికి రచ్చును. జానుంటు కమిటీవారు యీ కానమును కొంతవరకు దారకంకము గావించిరి. కాని వారు నడిచినటుల బిల్లులోని ప్రధానవిషయము లట్లేయున్నవి. 1917 సంవత్సరపు కాంగ్రెసు వాడ ఆగస్టు, 20 ప్రకటనమును జేకాభిప్రాయమును వెల్లడించిరి. 1918 ఆగస్టు కాంగ్రెసువారు సంస్కరణ విధానము గూర్చి తమ అభిప్రాయమును తెలిపిరి. ఢిల్లీ కాంగ్రెసు సభ వారు స్వాతంత్ర్య వ్యాయ స్వతంత్ర నిర్ణయ మూతములను కాంక్షించిరి. కాని జానుంటు కమిటీవారు మిగుల సంకుచిత దృష్టితో వర్ణించిరి. ఈబిల్లు "భారతీయులను ప్రభుత్వకార్య నిర్వహణమును నేర్చుకొనుట కవకాశమిచ్చుట ముద్దేశించి బడిన దనుజేతముతో జానుంటు కమిటీవారు దానినందున వరణల జేయబోయిరి. ఈ సమయమున కాంతి, ముకరి పాల వారక్షణము రాజప్రతినిధి కశంగతమై యుండవలెనని తలంచిరి. గ్రాండుకమిటీ పద్ధతి మిగుల ప్రతిఘటనపద్ధతిగా నుండుటచే, జానుంటు కమిటీ వారు దానిని తొలగించెను. ఇది కాంగ్రెసు సభకు కొంత సంకుచితకము. గ్రాండు కమిటీ విధానము ప్రస్తుతకాన సభాధికారమును నుడ తగ్గించుచితి నుండెనని మెల్లకప్రభువు కూడ అంగీకరించెను. గ్రాండుకమిటీపద్ధతిని మితవాదు లంగీకరించిరి. కాని, భారతకార్యనిర్వాహక సంపూర్ణమునకు కాన్యక కానను నిర్మాణాధికారమును జానుంటు కమిటీవారు రాసంగి యుండిరి. దీనికీయందుగ భారత రాజ్యాంగమంత్రీ అనుమతి కూడ అవసరము లేదట. ఇది యెన్నియు పార్లమెంటు సభ వారి సమ్మతిని బడసినది. ఇది జేతమున కంతికును ఆకాధంగ కరముగ నున్నదనుట నిస్సంశయము. ఏది యెట్లున్నను, ఒక మనుష్యుడు ప్రకంచవందలి 15 కంటులకు సంబంధించిన కానములను నిర్మించు అధికారము గలిగియుండరా దని కా అభిప్రాయము. రాజప్రతినిధికి గల ఆసాధారణాధికారము భారత రాజ్యాంగ మంత్రీయొక్కయు, కానున్నసభవారి స్థాయిసంఘము యొక్కయు, పరిశిలనకు లోబడియుండు నని మాంటాగుగారు తెలిపియుండిరి కాని అత్యంతమున లాభములేదు. ఇదికానసభకు మగుట అత్యంతరము. తెనివో యీ అధికారము కలవ చాలవచ్చుట సంభవించును. ఇంత వరకును భారతప్రభుత్వమువారి భాగ్యతానిర్వహణము మన కాకాధంగకరముగ నున్నది. ఒక కేతాబ్దుమునందే ఉపయోగింపబడని కాననిర్మాణాధికారముల చెలాయించబడుచున్నవి.

సంస్కారములను సులభముగా చేయుటకు అధికార మివ్వవలయును.

ప్రభుత్వమువారికిని రాజప్రతినిధికిని గల అధికార మపారమని యిందుముఖమున తెలుపబడుచున్నది.

అయ్యదియే ట్టి క నిర్ణయమున నూడ గవర్నరులకును, రాజప్రతినిధికిని యిట్టి విశాలాధికారము యొ

ఇట్లా విభజనము.

జాయింటు కమిటీ వారు నిర్ణయించిన ప్రభుత్వాయత్త ప్రజాయత్త కాఖావిభజన విషయమున నేను ఎక్కువగా మా

ప్రభుత్వమువారికిని రాజప్రతినిధికిని గల అధికార మపారమని యిందుముఖమున తెలుపబడుచున్నది.

ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము

కొంచెముగా ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమును బహిష్కరించిన కొందరు

వృద్ధి కనుక ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము పొందినవారు మనము

“హిందూ కేఫ్ అధికవిధానము లందఱునందలి నైపు

నేను యీ కాలము కమిటీవారి ఉదార ఆభిప్రాయములకు

ప్రజలందఱుకము, చెప్పుచు రాగ్రాన వధు:

నిన్న సాక్షులము చెప్పుచు రాగ్రాన వధు విజ్ఞాపితము

మిత్రమండలివారి ప్రత్యుత్తరము.

వ్యాసము, డిసెంబరు 28:—డిసెంబరు 15 క తేదీన

బల్లారి సరసవిద్యోగిని

సభ వారు

1919 డిసెంబరు 30 తేదీ మంగళవారం సాయంత్రం

లవ-కుశ నాటకమును

ఆర్యవిద్యనువీధి లోనును గోకేత్ హాలునందు ప్రదర్శింతురు.

గొప్ప కుస్తీ పందెములు

బెంగుళూరు నగరమునందు 1920-వ సం॥ము జనవరి నెల 17-వ తేదీ శనివారము మొదలుకొని

ఆర్. సుందర రాజ్

ఆర్గనైజరు, 7/14 మట్ రోడ్డు, శంకరపూరు, (1975) బెంగుళూరు సిటీ. R. SUNDARA RAJ ARGANISER, 7/14 Mutt Road, Shankara Pure, Bangalore City.

చంద్రరేఖావిలాసము

హాస్యరసప్రబంధరాజము: హరిమంచినగ్గళి ప్రసీదము “ఈకృతికి నయముగా గృతి - నే కవులును జెప్పు

అపూర్వసంఘసంస్కరణము

కాలానుగుణ మైన “యద్భుత గ్రంథము.” “అక్షర లక్ష లిచ్చినను చాల” దని పొగడ్తగన్నది. అ. 8.

వసంత సేన

అతియనోహర మైన యభినవకావ్యము పెక్కు ప్రశంసల మెప్పు విడదినది. 0-8-0.

నీతికథాసంగ్రహము

చిరకాలమునుండి పాఠ గ్రంథము. 27,000 ప్రతులు వ్యాప్తిలో నున్నవి. అందఱు చదువదగినది. అ. 4.

శ్రీ నెల్లూరు ఆంధ్ర భాషాభిమాని

సమాజము వారు పరమమహాధ్యక్షులు (మహోపాధ్యాయ) బ్రహ్మశ్రీ, వేదము వేంకటరాయ శాస్త్రిలవారిచే రచియింపబడిన ఉప సమాజము వారు తేది 30-12-1919 ది శాకుంతలము ,, 2--1-1920 ది అను నాటకములను బెజవాడ మైలవరము ధియేటరులో రాత్రి 9-30 గంటలకు ప్రదర్శింతురు. కో. వెం. వరద రావు, సహాయకార్యద్రవ.

జూబులు.

శ్రీలక్ష్మి సహాయము

అయ్యో, గవర్నరు మొట్టమొదట శ్రీలక్ష్మి విద్యార్థిని నిమిత్తము పట్టణాధ్యక్షులకు బాలికాపాఠశాలను కృత్రిమముగా నున్నట్లు నవనందర కృత్రిమమై ఉండవలెనని అభిప్రాయముతో చదువునాడి బాలికల బడివడలిక పెట్టిన మిక్కిలి జనాభాపాఠశాల బాల్యముగాని కల్లుగాని అవుచున్నది. అప్పుడు వాడుకలోని పదార్థములను బహువిధముల భిన్నములుగా చేసి, కులాలపరత్వము యొద్ద పక్షపాతి అంటున్నామని వాగ్దానము చేయుటకు ముందు పదవలసిన బాల్యము, పిల్లలకు గాని తమకు గాని ఆకస్మికముగా వచ్చును అవధులను వైద్యుడు కచ్చితముగా ప్రభువదికిననుగుణి చేయుటకు కొంచెముకంటే తక్కువయినట్లు మిక్కిలి అభివృద్ధిచేయుచున్నది. ఇంటిని ఆకస్మికముగా, నిమగ్నముగా బాలికాపాఠశాలలో బోధించవలసినదని ఉత్తర్యులున్నట్లు తీసికొనిపోయితిమని బోధించిరి లేనిది పరిష్కారముగా ప్రభుగారి గవర్నరుగారి లేఖనము బోధన అనుసరించుగా జనుట లేదు. వట్టివాళ్ల బాలికాపాఠశాలలో కట్టుబడి నేర్పాటు లేదు. శ్రీలక్ష్మి అభివృద్ధి తాము తమవద్దను ఉపయోగించుకొని అన్ని చోట్ల నున్నామని ఇతరుల సహాయము లేనందు కట్టుబడిన పద్ధతిని గ్రహించుచున్నాము.

ముందు వివరించిన యంత్రములు బాలికలకు మిక్కిలి అవసరముగా బోధించుటకు వాడుకబాధన కంటే ఎక్కువగా వలెను. అందులకు లక్ష్యముగా మొదలగు బాలికాపాఠశాలను సులభమైన ప్రాసంగికములను గలన. గవర్నరు మొట్టమొదట దేశభక్తిగాను విద్యార్థిని అభివృద్ధిచేయుటకు శ్రీలక్ష్మి దేవుని దయచేసి వానికి మిక్కిలి ఉపయోగకరమైనట్లు నిర్ణయించిరి అవసరమునట్లు బాలికల కిల్లులను బాలికాపాఠశాలలో బోధన చేయుటకు తీసుకొనిరావలెను లేదనియు నున్నది.

పోషారు రామచంద్రరావు

పోషారు, కృష్ణాజిల్లా.

'ఉత్త' వార్తాపత్రికలు.

అయ్యో, ఈ ఉత్త వార్తాపత్రికలు రైత్రయములో జనాభానుకూలముగా లోకరీతిగా మారుతున్నట్లు నుండవలెను. వారు 'ఉత్త' పత్రికా విలేజ్ అనే విషయముల నూర్చి వారో మార్తాను వార్తాపత్రికల వ్యాపకమును గురించి సంభాషించితిమి. తెలుగువానిలో నన్ని దైనికపత్రికలు గలవని నన్ను బుద్ధిచెంది. ఇదిగో రోజున ప్రస్తుత మొకటియు గలదని ప్రస్తుత మిచ్చితిని. రెండుకొట్ల యాద్రుల కొక్క దైనికపత్రిక మాత్రముగా మని యాకస్మికముతో బట్టి. అదవంకిల మాంస భావము, నిశుండు నిర్వాణము, విజ్ఞాన భిక్షవస్తువు, అంధభావ భిక్షవస్తువు అని గ్రంథాలయముల నిరసంస్థల నూర్చును చెప్పితిని. భావలోని యత్నముగ్రంథములు బయల్పడెడియు బ్రతికృతచారము తీసికొనిపోయి నందుకు గల కారణ మేమని యడిసి. అంధభావ మార్తాను జనులకు రాజధానినగరము దూరమును దుండునయ్య, ఈ రాజధానిలో ననేక భావ అంధులు, యే భావ ప్రాంతము నున్న నగరమునకు తేజన నుండవలెను కారణమనియు, ప్రస్తుత ముండును గురించే, ఆద్రులు ప్రత్యేక రాష్ట్రము, ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము గానుటచే, వానిని తేజయులతో దాని యునే కట్టించిరి అందుకు బ్రతుకును జీవించునాని రని తెప్పితి. ఈ యింకాను వివిధ విషయాలతో పంజాబు కల తమకుల నూర్చితి, ఉత్త పత్రికా ప్రచారమును నూర్చితి ననేకములు గలవని చెప్పితి.

వాన చెప్పిన 'ఉత్త' పత్రికా ప్రచారమును మార్గ ప్రతినిధులతో తెలిసికొని గవర్నరులకు యింకాని విషయము. 'ఉత్త' భావము మొత్తము పత్రికల సంఖ్య 110. ఇందు వార్తాపత్రికలు 55. ఇతరములు 55. వార్తాపత్రికలలో 13 దైనికపత్రికలు. వారమునకు రెండుసార్లు ప్రకటించునవి 5. వారపత్రికలు 42. ఇతరములందు మాసపత్రికలు 47. మాసపత్రికలు 4. యాద్రులకు కొంతకాలము తెలుగును నవి 3 కలవు. ఇందు లాహోరునగరమున 5 దినపత్రికలు 9 వార్తాపత్రికలు 10 మాసపత్రికలు. డెల్లీలో 4 దైనికములు 2 వార్తాపత్రికలు 5 మాసపత్రికలు. లక్నోనగరమున 2 దైనికములు 2 వార్తాపత్రికలు 7 మాసపత్రికలు గలవు. పంజాబు డెల్లీ లక్నో లాహోరు మొదలగు ప్రాంతముల విస్తృతముగా ప్రాచుర్యము

అందుకు అనేక మాసపత్రికలు మొదలైనవి వెలుగుచున్నవని. రెండు దైనిక పత్రికలు గవర్నరులకు యాజమాన్యమున వెలుగుచున్నవని. 'వైసా' అప్పుడను సుప్రసిద్ధ దైనిక వార్తాపత్రిక ఇకనవి యెదురేల క్రతుల ప్రచారము గలదని. ఇతర భావదైనిక పత్రికలకు లక్షలరూపాయల పెట్టుబడి 'ఉత్త' దైనికపత్రిక కనగరము లేదు. మహానమునదిను రూపాయల పెట్టుబడితో నొక యుద్ధ దైనిక పత్రికను బయరింపవచ్చును. అదియే ఉత్తలో అన్ని దైనిక పత్రికలుంటున్న గల కారణము. 'ఉత్త' చంద్రము, అంధ్రాంధ్ర భావలలోవలె, అక్షరముల మార్పు కాదు. అద్రాక్షరాలతో 'నొక దివ్యము' ప్రాసించుచున్నది. దక్షిణముండియలో కొంత మహమ్మదీయుల అంధిమన మైన గాబోడు నగరమును మార్చి మొక్క యుద్ధ దైనికపత్రిక ప్రచురింపబడుచున్నది. కలకత్తా, బొంబాయి, మదరాసు మొదలగు గొప్ప నగరములం దింతకుండి మహమ్మదీయులను నొక దైనికపత్రిక యెదురేల కలదునని లేదు.

భరతభండము 6½ కొట్ల మహమ్మదీయులను, 3 కొట్లజనుల మార్చి 'ఉత్త' భావ నువ్వోసిండునుండి. ఈ లక్ష్యమునందు, రెండుకొట్ల జనసంఖ్య గల మహమ్మాద్ భావలో నొక దైనికపత్రికలైన నుండవలెను గదా?

వల్లభనేని వేంకటరావు

మదరాసు అందునదరమరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇక కొన్నికలు చేయుచున్నది)

నోటీసు (1972)

మదరాసు కాకినాడ మధ్య పోవుచున్న నెం 1, 2 మొలులు ప్రైయునులతోటి పోవుచున్న బోగై మూడవతరగతి బండిని (కంపార్టుమెంటు) 1920-వ సం॥ గణనవరినెం మొదటి తేదీ నుండి తీసివేసి బోగై మూడవతరగతి ఫలహారముల బండి వాటితో చేర్చబడును. సదరు ప్రైయును మదరాసు వాల్తేరు మధ్యపోవు బాడ్లకు చేర్చబడును.

Congress Presidential Address.

Press Comments, "Pioneer."

ALLAHABAD, December 28. Commenting on the Congress Presidential address the "Pioneer" says:—Pundit Motilal Nehru in short was not for belittling the act as some of his friends and Congress deputations at home have been only too ready to do. His speech as a whole may be said to have been better than some of us might have expected and there can be no doubt that the moderates by abstaining as a body from the present Congress session have once more succeeded in making their influence felt. Courage in politics always tells.

"Leader." The "Leader" says: Its tone and temper as well as substance is what may in one word be described as extremist, and its tendency is decisively opposite of that of the Congress addresses of old.

"Times of India"

BOMBAY, December 28. Commenting on the Congress Presidential address the "Times of India" says that when full appreciation is given to the exceptionally difficult task which faced the president of the Congress which met at the time when the feelings of all classes had been deeply stirred and in the city where occurred a tragedy which moved all classes very many people with the welfare of India deeply at heart will rise from the perusal of the presidential address grieved and disappointed. These are times which make trial of us all. Really big men are equal to them. In some passages of his speech as Chairman of the Reception Committee Swami Shradhanand rose equal to them, but we have searched the president's speech in vain for evidence that he in any part rose equal to him. Referring to the part of the address alluding to the reforms the paper says:—In essence he gave to Congress sage and statesmanlike advice but the paper continues having enunciated the sound doctrine Pandit Motilal Nehru refused to apply it. His speech was throughout belittlement of the good which the act does for India. Many passages in his address are not reconcilable with facts.

Ali Brothers Release.

DELHI, DECEMBER 29.

It is understood that order has been issued to release Mahomed Ali and Shaukat Ali interned in Central Provinces.

Punjab Atrocities. America Greatly Shocked at Hun Revelations

ROMBAY, December 28.

"Morning Posts" hysterical outburst claiming that O'Dwyer and Dyer saved India was regarded as their final condemnation. Telegrams from New York showed that America had been greatly shocked at the Hunter revelations.

Dyer's Admissions were so Horrifying.

Mr. Henderson said given Dyer's admissions were so horrifying that he did not deserve to wear British uniform a moment longer.

"Herald" publishes an interview with Mr. Horniman exposing the deliberate policy of concealment pursued by O'Dwyer with the approval of the Indian Government. Meetings continue to condemn Sir Michael O'Dwyer and General Dyer. Glasgow Labour Executive calls on all branches to hold meetings on Sunday where audiences be asked to stand in silence as mark of respect for Amritsar victims.

The "Bombay Chronicle" publishes a special cable from London stating that at the farwell dinner by the Labour party to the Congress delegates Mr. Patel said that Amritsar occurrences were the direct outcome of the Rowlatt Act. Montagu's Bill could not protect India from a repetition of Rowlatt Acts and the Punjab atrocities. Mr Henderson read a message from the Chairman of the Labour Party recognising the inadequacy of the reform officially pledging party to secure political and economic freedom for India.

(REUTER'S)

Egypt

Egyptian Situation Improving London, December 24.

CAIRO:—The situation is improving and demonstrations are ceasing. The Press Bureau has warned newspapers against the publication of matter prejudicial to the public security.

General

London, December 23.

A Moscow wireless message says that the British have reoccupied Batum and Baku in order to prevent the Turks breaking into the Caucasus.

London, December 23.

The Foreign office has hitherto been unable to confirm the report from Rome, that D'Annunzio has relinquished command at Fiume and that he has departed on board a British liner. It is understood however that this is possible in view of the decision of the Fiume plebiscite and the Municipality's decision.

London, December 23.

The application by 'Freeman's Journal' for writ against Government has been dismissed.

London, December 22.

PARIS:—The allied reply to the German note of 15th December has been delivered accompanied by a verbal statement that the Allies desire to take into account Germany's economic difficulties and will reduce the demands, if it is shown that they have acted regarding the valuation of German harbour material. Von Lersner referred to the importance of the reply and announced his departure for Berlin with experts to consult Government.

చెన్న పురి ఆంధ్ర సభ వారు

1919 డిసెంబరు నెల 29 వ తేదీ మంగళవారము సాయంత్రము 5-30 గంటలకు

కృష్ణలీల నాటకమును

విక్టోరియా పురమందిరమున ప్రదర్శింతురు.

విదేశతంత్రీవార్తలు

[నైటరు వీజిస్]

అమెరికా నేలబొగ్గు తగాదాలు

వాషింగ్టన్, డిశంబరు 21:— అటర్నీ జనరలు పామరు గారితో కొంతసేపు మాట్లాడినతరువాత కొంతమంది గిరిస్థులు...

జర్మనీ నేరస్థులు.

ప్ర్యూరిన్, డిశంబరు 22:— యుద్ధములో క్రాంత్యులు నొనరించిన జర్మనుల పేరులను వ్రాయుటకు అంతర్జాతీయము...

తురుష్క సంగియేర్పాటులు.

లండన్, డిశంబరు 20:— మాంప్రేగుగారికి విదొనరించు నపుడు ఆగాఖానుగా రిచ్చిన యువస్వామిని విమర్శించుచు...

అ|| స|| రాష్ట్రములు, సంగియేర్పాటులు

వాషింగ్టన్, డిశంబరు 21:— సంధి సంకీర్ణించుటకు మార్గముల సరియవలయునని సెనేటులో అందవృద్ధుగా రొక...

కాంగ్రెసు సెలవులకు మునిసిపేటీబడెను. అందర్యుడు గారి తీర్మానము మరల సెలవులయినచేతక నానొందింప బడును.

లండన్, డిశంబరు 22:— సెనేటు సభ్యుడు నాన్సు గారి తీర్మానము మరల వ్రాయబడిన దని తైమ్స్ వాషింగ్టన్ విలేఖరుడు వ్రాయుచున్నాడు.

లన్సెన్ గను బ్రిటిష్ ప్రీమరు హాంకాంగునండి నేయి గానున కేసును కేరసెయిన్లకు ఒడ్డుపడిట్టి పోయెను. ఒడంత యు పూర్తిగ చెడిపోయెను. 580 గురు ప్రయాణికులలో 57 గురు మాత్రమే సంరక్షిత బడిరి.

ఇటలీనులమండలిసభ్యులు.

రోమ్, డిశంబరు 21:— బేంబరునభ్యూ సిగ్నరు సిగ్న యలోగా గాబట్లు చెప్పిరి. ఇటలీ తేజము మిత్రమండలివారి లో కలసియుండవలయునని యుద్ధేరించినది.

ప్రొచిత్తభువుగారిని చంపుయత్నించుట

మరికొన్ని వివరములు

లండన్, డిశంబరు 19:— ఆస్ట్రేలియా ప్రభుత్వమున కవతి దూరమున ప్రొచిత్తభువు గారిని చంపింపబడిరి. కుట్రవారులు వివరముల నన్నిటిని బాధ్యుల నుపాించి తగిన ఏర్పాటుల నొన రించిరి.

కెన్బుక్లెయిన్ నొక రెయిలుబండిని పడవ్రోయుటకు ప్రయత్నించుట బరిగించి తెలియజేయుచు, కొంత సామగ్రి చెడి పోయెను గాని ప్రయాణికులకు దెబ్బలు తగులలేదు.

ప్రొచిత్తభువుగారిని చంపింపబడు ఘోషాంతర్యముని వాల్లు అప్పగించుట గా రిపిర లేఖ నేకు ద్వితీయ ప్రార్థనా లయములలో చదువు బడెను. విద్యుదును సంధి తి ప్రస్తుత నిరంకుశ కరి పాట నము పూర్తిగ తుద ముట్టనలయు నని కొంత ప్రతి బింపు దేశాధిపాయము నాకా ర్యమును ఖండింపవలయునని ఆశీర్వాదించుచుండెను.

లండన్, డిశంబరు 21:— ఈ ద్వితీయ ప్రొచిత్తభువు గారి కేసును భయముగలిగింపజేతు. ఆశు యధాత్రాకర ముగ నన్నివిధములకు సభలకును బోవుచున్నాడు.

లండన్, డిశంబరు 20:— విద్యుదును హామయూని యవలయునను నూచనల నేడిన మానోదించుటకు మంత్రాగ్ర మునాన నిర్ణయించునో ప్రొచిత్తభువుగారిని చంపుటకు నాదినమే అర్హమనియెడెను.

బోస్టన్ గాను లిసబెన్ గానును దుపయోగించుచు మిత్రమంత్రిగర్వకుండు ఎవర్లకు విమర్శలు గల ప్రభుత్వ మేర్పాటు కాలబాదనము, మరల ఎన్నిక లొనరింపబడునను మాట తెలిపితత్కరము నూచించుననియు చెప్పి సభ్యుల సం తోషరణముల నింగి చెలంగుచుండ విద్యుదును “రెబ్బిక్లు” నేర్పాటుచేయుటకు అంగప్రభుత్వమునాకర్షించు సమర్థులంద రనిచెప్పిరి.

లండన్, డిశంబరు 22:— సెనేటు సభ్యుడు నాన్సు గారి తీర్మానము మరల వ్రాయబడిన దని తైమ్స్ వాషింగ్టన్ విలేఖరుడు వ్రాయుచున్నాడు. ఈ తీర్మానము 1917 క సంక త్సరములో అ|| స|| జర్మనీతో యుద్ధమునొందుటకు చేసిన తీర్మానమును రద్దుచేయుగలదు.

పత్రిక లన్నియు నీరుండగమును గల్గించుచున్నవి. ఒక్క మాస్కోనుగొప్పగూర్చిని సిగ్న ఫెయిసలు యుద్ధము చేయనిదెడలుచున్నది. యుద్ధఫలితములచే చారికి ముదిహా

మలకనునది దారియి(పాశు)ను. స్వహాస నియ్యు కి విషయమున ఆటంకమును గలిగించువారి తక్కినవర్తికలు (వామయ్యవి. త్రి)భావమంతి) గా దృష్టి విశాలమంతముగ నుండలయు నని యు, ఈయనవారము మున్నులోకైదు కొని వారా నినముల కోరము నూరరాదని యు వాటిలో కొన్ని పాత మొసరుచున్నవి.

సిన్ను ఫెయిసలుల దాని.

లండన్, డిశంబరు 22:— వింపు ఇండియన్ టెంట్లు పత్రికా కార్యాలయములలో 50 గురు నోపిడివారులు ఆ యుద్ధములతో ప్రవేశించి యుద్ధములకు పాటుచేసి సునాద కీయర్వమును నుపాకులతో కాలిచావెనయి భయపెట్టిరి.

ద్వితీయగరమునది ప్రధాన(తేజీ కలిసనియమునం, దు స్పటింపు ఇండియన్ టెంట్లు కార్యాలయము నెరియట చాల సాహసవంతముగనున్నది. ఆదివారముకాటిరాత్రి 10 గంటల కు వాటిప్రారంభమయ్యెను. సుమారు 50 గురు మనుష్యులు లోపలికి జొరబడిరి. తెలిఫోను తెలిగ్రాఫు మార్గములను చెడగొట్టిరి. కార్యాలయమును కొల్లగొట్టుటకును 20 నిమిష ములలో యిగి నెను. చూడకు లవటికాకి పోవుకపును సం పాదమున కొకతేఖ నిచ్చి పోయి. విద్యుదునును నిరంకుశాధి కారిబాధయతొలగింప నెంచిన మహాత్ముడగు యుర్రుని పట్టి యుచ్చుటగో నదివింపు ప్రయత్నం కోరముగలిగించినది గావున నిరీతిని చెడగొట్టుటదెని వారి యుచుండెను.

బోల్షెవిక్కుల యేర్పాటులు.

లండన్, డిశంబరు 22:— బ్రెస్టుల్లోని నిశేఖరులు బోల్షెవిక్కుల కుట్రలకుగూర్చి అనేకవిషయములకు తెలుపు చున్నాడు. ఇట్లాను స్వాతంత్ర్యమును మోస్తానోలిరు నకు 50 లక్షల రుబెల్లనుబడిన కొనియు ఆలీగునాయ యూ డోపియను అధికారమును తొలగించుటకు మహ్మదీయులలో కుట్రలకు పన్నుచున్నారనియు, ఈజిప్టు, గుర్కీ, ఇండియా, ఆఫ్ఘనిస్తాన్, పెర్షియాను మహ్మదీయులతో కలిసి యు వాడు బాలీగునలో చేయున్నారనియు, రీగు వారి ముఖ్యకార్యాలయము మాస్కోనగరముననున్నదనియు, దానికి ఈజిప్టు సెంట్రలు కమిటీయొజ్జీయు, పెర్షియా సెంట్రలు క మిటీయొజ్జీయు నున్నదనియు, మొరకెడి యుద్ధాపాశీయి పామగారి యువమూర్ఖమున నున్నదనియు, అతడు ఇండియా, ఆఫ్ఘనిస్తాన్, పెర్షియా, ఆకటోలియా, గుర్కీ, నానజులందీ యుద్ధమునకు నడపించుచున్నాడనియు, యూరప్రునందలి కమిటీవారు యూరప్రు ఈజిప్టు, యూరప్రుగ్రిక్కూరుకు పోతేయున్నదనియు, బోల్షెవిక్కులు ఏకాగ్రీయూజీకలుయని బిచ్చుకొనునట్లున్నది. అయినకు జనరలు యుద్ధముగారి పక్ష మున ననేకయంది వాదించుచున్నాడు. ఆక డెల్లు చేయవలసిన ఎన్నివేలయందీ ప్రజలలో యరడించుచును రుకీజిహ్ను ప్ర భువుగాను వ్రాయుచున్నాడు. బ్రాహ్మణ కార్యములను నింపు సమయమున కూడ జనరలు యుద్ధము పరస్పర చాలవకను ఖా డింపబడెను. తానధికారమును దాల్చిన చెప్పి యూహ్యులకు ఉపకారములను చేసెనని కార్యముల చాలయూకను చెప్పి పాగిరి. అధికారములలోకి నచ్చువును బాధ్యక మీద పడి ఈ చెప్పి చెప్పకలు రులు చాల రర రుచువు గర్వములు కాగలవు. మాంప్రేగుగారికి భారతి యుల్లిచ్చెన వింపు సమయమున ఆగాఖానుగాడు చెప్పిన ఉపస్వామిగను నూర్చి పత్రి కలు చాలవకను అక్కరకు గలిగియూగినది. హిందూదేశాధి ప్రాణములను తెలిపికోననిది కుర్కీతో సంధి యొనరింపబడ దను యాంప్రేగుగారి మాట నిజమైతే యుద్ధములాయుకు నాజీగా రీనివమును నూర్చి పార్లమెంటులో చెప్పినమాట తెచ్చుక ప్రాణముల మీకు నుబడిరి. కుర్కీ సామ్రాజ్య పరి పాలనను పాడుచేయుటకులన కుర్కీ మరల అధికార మీయ నుభవని వెళ్ళుచుండి చెప్పిచున్నారను సంగతిని హిందూ దేశము గ్రహించవలయును. లేకున్న కార్యము లేదు.

డెంకియనేగారి ధైర్యము.

లండన్, డిశంబరు 19:— డెంకియనే (కానిగలు) పత్రికాసం పాదముకొడు సందర్శింపగా డెంకియనే నేనాని ఇట్లుచెప్పెను. బోల్షెవిక్కులతో సంధి నొనరించుటకు చే చెప్పిచుకు సమర్థు లింపకు ఎదియెట్లున్నను నేనువివరవకను పోరాడెదను. తగిలం తయిరీ నైరుటుండియుండిన చాలకాలముండినను నేమాస్కో లో ప్రవేశించి విజయము నొందియుండును నూకు విజయము గలుగుటకు కొంత యులభ్యులు కావచ్చును. గాని విజయ మొందుట మాత్రము తప్పదు.

World's News.

(Reuter's Agency.)

England Parliament Prorogued. The King's Speech. References to India.

LONDON, December 23.
The King's speech at the prorogation of Parliament this afternoon contains at the outset a recognition of the new conditions by changing the time-honoured "My Lords and Gentlemen" to "My Lords and Members of the House of Commons." The speech opened with the announcement of the signing of the treaties with Germany, Austria, and Bulgaria. "In the negotiations the Prime Ministers of all the Dominions and the representatives of India took an influential part."

The speech expressed regret that there was no immediate prospect of the establishment of constitutional Government in Russia which alone could conduce to its permanent prosperity.

Referring to the Empire, the speech expressed keen satisfaction at the Prince of Wales' welcome in Canada and the United States, strengthening the ties of the United Empire and the relations between the Empire and the United States. The speech proceeded:—The whole Empire mourns the death of General Botha, one of the greatest and wisest of its statesmen. The sagacity and far-sightedness which made him the trusted leader of the people of South Africa and which contributed so much to the success of the Allies won universal recognition at the recent deliberations in Paris.

Referring to India, His Majesty announced that he was sending the Prince of Wales to India to inaugurate the new constitution.

Dealing with the position of ex-service men the speech stated that the King's appeal to employers for the re-absorption of men had received a large response but more remained to be done.

Announcing the Labour Legislation passed, the speech expressed confidence that, though the difficult times had not yet been passed, the course was set fair towards a renewal of the national strength and prosperity. There had been a steady improvement in industrial conditions.

A Generous Gift.

LONDON, December 23.
Mr. Hugh Denison, Managing Director of the "Sydney Sun," has given twenty-five thousand sterling towards the building fund of the Royal Colonial Institute.

Women as Magistrate's.

Lord Chancellor Appoints Committee.

LONDON, December 23.
With a view to the coming into force of the Sex Disqualification Removal Act by which women will be eligible to act as Magistrates, the Lord Chancellor has selected seven women, having a wide acquaintance with the careers of their countrywomen, to assist him in making the appointments. These seven, namely, the Marchionesses of Crewe and Londonderry, Mrs. Lloyd George, Mrs. Humphrey Ward, Mrs. Sidney Webb, Miss Elizabeth Hall-dane, and Miss Gertrude Tucker will themselves become the first Women Magistrates. As the Magisterial bench is at present full, only a few others will be appointed in the near future, chiefly for Children's Courts, but after that the claims of women will be considered equally with those of men.

Dormant Bank Balances.

Committee's Report.

LONDON, December 23.
The Select Committee on dormant bank balances has presented a report showing that the amount of unclaimed money dormant in banks is less than eight millions, the owners of which, numbering about three millions, cannot be traced. Wherefore it follows that the "dormant bank balances are, from the point of view of the State, of no great concern."

Indian Bill Becomes Law.

Royal Assent Given.

LONDON, December 23.
The Royal assent to the Government of India Bill has been given by a Royal Commission including Lord Sinha.

Lady Patricia Ramsay.

LONDON, December 23.
Lady Patricia Ramsay has given birth to a son.

The Political Situation.

LONDON, December 27.
The end of the Session to-day leaves the Ministry much stronger with two strong bills—Unemployment Insurance and Home Rule just introduced, and the old Age Pension Increase just passed. Two great snags ahead are the nationalisation of mines which it is opposed and finance, recent measures piloted up the national liability, and it is not easy to see how it is possible to escape large extra taxation. The public is facing a mild moist Xmas in a very cheerful frame of mind but admittedly the vast expenditure on personal outlay is regrettable. Prices seem to have no effect on the outlay, solely of demobilised officers among whom one hears talk of unemployment.

This is often due to disinclination to accept any but well paid agreeable employment.—"Madras Times."

The King's Proclamation.

LONDON, December 27.

The King's Proclamation is well received, but many are dubious regarding its effect on those to whom the appeal is specially directed. The visit of the Prince when returning from the antipodes will be long anticipated.—"Madras Times."

Indian Affairs in England.

Amritsar and Turkey.

LONDON, December 20.

Liberals are still working up a campaign over Amritsar. even Mr. Montagu, though cautious, is apparently inclined to admit the need for retributive action. Still general Dyer has plenty of defenders, both in the "Morning Post," and the "Times" where Lord Sydenham writes a long dignified letter to-day asserting that the action saved many thousand British and Indian lives. The letter ends with another protest against the choice of Amritsar for the meeting on the National Congress. The Brahmin Labour Dinner, whereat Mr. Swan was a guest, was also denunciatory of General Dyer's action and there was a good deal of talk about Labour's intentions regarding India when it comes into power. But we know well that, if that happens, changes will be few. Office holders and gives responsibility. The Indian Dinner to Mr. Montagu yesterday evening was colourless. The Aga Khan's speech was noteworthy and occupies a column in the "Times," which has nothing about Mr. Montagu's remarks which are only briefly reported elsewhere since he merely re-echoed the Aga Khan. Mr. Montagu's assertion that the Turkey peace treaty will not be concluded without all knowing the views of India is true, but, nevertheless, Mr. Lloyd George's declaration in the House on the subject is widely favoured. It is useless for India not to recognise that the sentiment of the country is entirely adverse to Turkey's claims in view of her utter mismanagement of her Empire.—"Madras Times."

Spenn Valley Election.

LONDON, December 20.

Labour is likely to win on the Spenn Valley to-day owing to a Liberal split.—"Madras Times."

Royal Proclamation.

"Times" View.

"The Highest Wisdom."

LONDON, December 24.

The "Times" commenting on the King's Proclamation points out that Britain is readily relaxing a considerable degree of the guidance hitherto exercised in Indian affairs, believing that the people of India can safely be trusted with a large share of direct responsibility for the administration of their own affairs. The "Times" does not doubt the possibility of a further transfer of internal authority within a measurable space of time. The journal recalls India's fervent reception of His Majesty, the most widely travelled Ruler in the world, crowned or uncrowned, with a personal knowledge of India exceeding that of almost the whole of his Ministers, adding that the welcome to be accorded to the Prince of Wales will be no less hearty. The "Times" considers that at such a historic moment an amnesty with reservations would not be weakness but the highest wisdom.

The "Daily Telegraph."

LONDON, December 24.

Commenting on the King's Proclamation, the "Daily Telegraph" says:—Future generations will regard the Government of India Act as the most momentous work of British statesmanship during the first year of peace. It is hard to overestimate the effect of the amnesty, as no measure or policy could do so much to secure an auspicious beginning for the new system, under which the highest hopes of innumerable minds throughout this vast territory have been set. The reception of the Prince of Wales there may well be the most memorable occasion of its kind in the history of the Eastern Empire.

The "Daily Chronicle."

The "Daily Chronicle" says:—All practical and constructive reformers in India now have an immense opportunity. May they rise to it.

The "Daily News."

The "Daily News" says:—The amnesty is a wise and statesman-like attempt to mitigate the memory of the black times through which India has been passing.

The "Daily Mail."

The "Daily Mail" says:—No representatives of the King could express so fitly or acceptably as his son the gratitude of this country to the Princes and people of India for their invaluable assistance in the war.

King's Speech.

LONDON, December 23.

The King's speech at the prorogation of Parliament referred to the Anglo-Persian agreement as "tending to cement the ties of friendship between the two countries, which have so much in common, and to promote the welfare and progress of Persia." The speech also referred to His Majesty's pleasure at entertaining the Shah.

ASSOCIATED PRESS.

The King's Proclamation.

All-India Muslim Association's Message.

CALCUTTA, December 27.

The following telegram has been sent to the Secretary of State for India by Dr. Suhrawardy, officiating secretary, All-India Muslim Association:—On behalf of the Indian Muslims the All-India Muslim

Association respectfully tenders His Majesty their loyal homage and grateful thanks for the Imperial Proclamation which has deeply stirred their hearts and which they regard as India's greatest charter. The Association congratulates you on the successful passage of the Reform Bill and assures you of its whole-hearted co-operation in making it a success.

Press Opinion.

BOMBAY, December 27.

The "Advocate of India" considers the King's Proclamation as the most solemn and most binding declaration of British policy in India that could be made. It constitutes a veritable charter of India's rights and privileges. The paper appeals to the people of India to grasp in its entirety the genuineness of British intentions towards India. It adds:—"Let there be no more bickering, no more complaining, no more bitterness. Those were the evils of the past which should never disfigure the future. The King has appealed for a new spirit of co-operation and ordained that misfortunes of the epoch which has been brought to an end should be cut away from our recollections by great acts of clemency. We are confident that Lord Chelmsford will interpret His Majesty's wishes with breadth of view and largeness of sympathy that they demand."

Burma Opinion.

RANGOON, December 22.

Commenting on the position developed by His Majesty the King's proclamation, the "Rangoon Times" says that while the European community will not hesitate to accede to His Majesty's wishes there must necessarily be an attitude of watchfulness and caution, so that the best interests of India may not be injured. The paper supports "Pioneer's" suggestion for an all round amnesty, cessation of anti-British speeches and attacks on the British officials, also clear recognition by the Indian leaders of the meaning of membership of the British Empire.

"Rangoon Gazette" says:—the proclamation should inspire all Indian parties with greater regard for the King's interests in Indian Reform Bill as the first great experiment of the new era. Whether it succeeds or not, it is difficult to forecast, but the royal proclamation emphasises the duty of the British and the Indians alike to give it a fair trial.

The Daily Telegraph.

LUCKNOW, December 27.

The "Indian Daily Telegraph" regrets that the Congress has met in circumstances which provided an occasion for a criticism of British policy. It adds: It is peculiarly gratifying that the Congress addresses contain so much candid self criticism, for that is the best way of repairing mistakes. Now that India has been set on the path to self-Government the evolution of its peoples becomes a matter of first rate importance. It is given to the leaders of to-day to lay the foundations truly and wisely, so that succeeding generations may look back with pride to the work of their forefathers.

The Disorders Enquiry.

A Moderate Leader's Views.

BOBAY, December 27.

Sir D. E. Wacha has sent a message to Mr. Surendranath Banerjee suggesting that though it is absolutely inadvisable at this stage to pass an opinion on the matters under consideration before the Hunter Commission it is most expedient that the Moderate Conference shall pass a resolution appointing a small deputation to wait upon the Secretary of State, the Premier and other members of the Cabinet, to urge the desirability of taking such measures as may be found desirable when the Commission's report is published, for dealing with the persons, who may be found to have committed excesses and award adequate compensation to the victims of these excesses. Such steps are now obviously demanded with a view to allay the prevailing soreness of the people in the country generally and completely restore confidence in British justice and administration.

(REUTER'S.)

Important Bank Merger.

London, December 23.

The National Provincial Bank of England and Coutts Bank have been fused.

LANCASHIRE COTTON.

Mills Acquired by Syndicate.

London, December 23.

A syndicate has bought several cotton mills in Lancashire and Cheshire for two millions sterling, subject to the shareholders' approval.

Record Orders.

London, December 24.

The Manchester Exchange reported record orders of cotton yesterday valued at twenty million sterling from India and the Far East.

Fire at Newcastle.

London, December 24.

Fifteen people were killed and 30 injured in a fire at Newcastle to-day. The majority of the victims were women.

PEACE CONFERENCE.

British Representatives.

London, December 24.

It is understood that the British representatives going to the Peace Conference in January are Mr. Lloyd George, Mr. Balfour and Lord Curzon. Mr. Philip Kerr and Mr. J. T. Davies will act as secretaries to Mr. Lloyd George.

INDIAN CURRENCY COMMISSION.

Report Submitted.

London, December 23.

The Indian Currency Commission has completed its report. Mr. D. M. Dalal and also Lord and Lady Sinha are leaving for India on the 27th instant and Sir William Hunter will follow a few days later.

THE INDIA OFFICE.

Assistant Under-Secretary of State.

London, December 23.

Sir Malcolm Seton has been appointed Assistant Under Secretary of State and Clerk of the Council of India.

BRITISH CAVALRY.

Return from India.

London, December 23.

Mr. Churchill states that British cavalry regiments in India are due to return Home in the following order:—First Dragoon Guards, Eight Hussars, Twenty-first Lancers, Third Dragoon Guards, Nineteenth Hussars, Fiftieth Lancers, Eighteenth Hussars.

Russia

Latvia and Lithuania.

A Defensive and Offensive Alliance.

LONDON, December 23.

RIGA.—The Latvia and Lithuanian Governments have concluded an offensive and defensive alliance with the object of jointly warding off attacks from the west as well as from the Bolsheviks. The armies of the two States will have a joint Commander-in-Chief and a joint General Staff.

Russian Civil War.

Fiercest Battle in Progress

RIGA, December 23.

The fiercest battle of the whole Russian Civil War is raging on the Narva front. The Bolshevik troops, which have been supplied with machine, are furiously, though vainly, endeavouring to capture Narva. In spite of being mowed down by thousands they are constantly reinforced. The battle is not finished. There is a strong presumption that the Bolsheviks are organised by German officers.

Bolsheviks Claim Large Captures.

LONDON, December 23.

The Bolsheviks claim huge booty in the capture of Novo Nikolai, including 20,000 wagons, several hospitals and wounded trains, engineering stores, motor-cars and the like. The branch of the State Bank, with forty million Silver Ruble notes. Over ten thousand prisoners are claimed.

BOLSHEVIST ATROCITIES.

Against Moslems.

London, December 23.

The Report of the Commission appointed by General Denikin reveals many Bolshevik atrocities against Moslems. For example, the Bolsheviks sacked the Persian Consulate at Armavir on July 17th, 1919, and murdered the Consul and three-hundred Persian subjects, mostly Moslem.

BOLSHEVICS AND POLAND.

Peace Proposal.

London, December 24.

The Bolsheviks have asked to Polish Government to open immediate peace negotiations.

France

France's Foreign Policy.

Turkish Question Satisfactory.

Vote of Confidence.

PARIS, December 23.

In the course of a statement to-day, in the Chamber of Deputies, Foreign policy, M. Clemenceau said he did not think that the military guarantees offered by Britain and America to France would again be questioned. He had gone to London to discuss the Turkish question and they now seemed to be on the way to evolve a satisfactory agreement as a basis for a preliminary agreement had already been established. M. Clemenceau declared that the atmosphere in England was as friendly towards France as could be wished for. Mr. Lloyd George had said that their two countries must keep closer together, than ever. (Prolonged applause.) M. Clemenceau shared this sentiment. Mr. Lloyd George had added that only Britain and France were in agreement there was no possibility of war in Europe. M. Clemenceau replied that whatever happened Britain could count not only on him, who was merely a passing factor, but also on the whole of France. (Renewed applause.)

Fiume Question.

M. Clemenceau continued to say that the Fiume question had been an agonising one. The Italian Government had undertaken to concede Fiume to the Yugo Slavs and upon this pledge the Serbs and the Yugo Slavs

relied, But Italy had gone back on her pledges. Italian opinion had become heated, and France, Britain and America had been seeking a solution. The latest indications, afforded hope of a solution acceptable to all. [Applause] M. Clemenceau stated that the questions of Constantinople, Anatolia, Syria, the Balkans and Poland were being considered.

Mr. Lloyd George, and himself, as regards the future of Constantinople, were agreed on some points, but others were still being discussed by M. Berthelot. M. Clemenceau expressed the opinion that when Mr. Lloyd George came to Paris they would be able to conclude the discussions.

No Peace with Soviet Russia.

As regards Russia M. Clemenceau said that not only would they not make Peace with Soviet Russia but they refused to negotiate with it. M. Clemenceau scathingly denounced the Bolsheviks as the most abominable and most barbarous Government that ever existed. He declared that so long as Russia retained a state of anarchy there would not be assured peace in Europe.

Germany's Clandestine Efforts.

Germany was making clandestine efforts to colonise part of Russia and the Allies would have to maintain around Russia a wall of barbed wire.

Vote of Confidence.

The Chamber then passed a vote of confidence in Government by 456 votes to 71.

The Eastern Question.

London, December 24.

PARIS.—M. Clemenceau in a speech in the Chamber declared that the chief question before the London Conference was the Eastern question upon which a satisfactory understanding was reached.

Railway Disaster in France

Nine People Killed.

LONDON, December 23.

The Lille-Paris express was to-day run into by a goods train outside Douai. The last three carriages were completely destroyed. Nine people were killed and numbers injured.

America**CHINA EXCHANGE.**

Silver Shipment.

London, December 23.

NEW YORK.—Fifteen million silver dollars have been shipped to China since November 25th to stabilise the exchange.

Germany**The Supreme Councils.**

Disposal of German Colonies.

London, December 24.

PARIS.—M. Cambon presided at a meeting of the Supreme Council to-day when the suggestions prepared by the Commission which recently sat in London regarding mandates for the ex-German colonies were considered. The first two ceding East African territories partly to Britain and partly to Belgium were approved. These will be administered according to the type of Mandate B. Other projects concerning territories in the Pacific and Africa which will be administered according to the type of Mandatory C., with administration similar to the mandatory nation, were approved by three delegations, the Japanese only reserving their approbation. With reference to the British Mandate in the Pacific Islands, Baron Mitsui objected that if the Australian regime were applied to the Islands, Japanese immigration would be barred. Japan's position would thus be worse than before the war when by agreement with Germany she had full freedom of immigration to the various German possessions. Baron Mitsui added that such a state of things would be paradoxical after Japan's naval effort, which, especially at the outset of the war, assured the policing of the Pacific.

THE EX-KAISER.

Not to be Surrendered.

London, December 24.

THE HAGUE.—It is semi-officially denied that the Dutch Government has announced that it will not consent to surrender the ex-Kaiser.

Ireland**Irish Reform Bill.**

Discussion in Parliament

Ulster and Labour Criticism.

London, December 23.

The Premier's statement on the Irish proposals was well received by the House which was pleased with the

obvious sincerity and sympathetic tone of the speech. Many members like Sir Edward Carson and his Ulster friends were dubious regarding details and would like to see the scheme in the form of a printed Bill for close examination before committing themselves to its support. There were also signs of hostility on the part of a small minority of English Unionists. The general opinion, however, was that if unity can be maintained in the Cabinet during the discussions which will take place in the various stages of the Bill next session there will be no obstacles of a parliamentary character which cannot be easily overcome.

In the discussion following Mr. Lloyd George's statement, Sir David Maclean welcomed warmly the fact there had been throughout the speech an entire absence of proposals for the further coercion of Ireland, though the scheme did not go far enough. We had solved the difficulties of South Africa by a broad policy, and a similar open-handed policy might solve the Irish problems.

Sir Edward Carson said he was not going to pronounce an opinion on the proposals until he saw them in print. He was not even going to Ulster until two things had happened; firstly till he had seen the Bill in print, and secondly, until he was assured by the Prime Minister that he meant to go through with the Bill till the end. The admission of Ulster as a separate unit was, he admitted, a great advance towards a settlement, but he appealed to the Government to keep Ulster under the British Parliament, or leave over the question of separate Parliament for Ulster until the whole devolution question came up for consideration.

Mr. Arthur Henderson described the scheme as a half-hearted and an unsatisfactory compromise. He said the Government might have produced a scheme of Dominion Home Rule, leaving out the army and navy.

Col. Wedgwood declared that a plebiscite of the Irish people on the question whether they wished to secede from the British Empire ought to be taken and he suggested that President Wilson should see that the plebiscite was carried out in a proper manner.

Discouraging Press Comments.

The Irish press comments on Mr. Lloyd George's proposals is discouraging. The "Dublin Evening Telegraph," representing constitutional nationalism says that the scheme is a further contribution to disorder on the plea that Ulster must not be coerced.

The "Irish Times" (Unionist) says three quarters of the Irish people will reject the Bill, the principles of which are hateful equally to the Unionists and the Nationalists.

Press Opinion.

London, December 23.

Practically the entire London press except the "Morning Post" is unanimous in commending the Cabinet's new offer to Ireland. Even the "Star" remarks Mr. Lloyd George's Xmas box may prove to be the beginning of a new era.

The "Daily News" considers that the measure may be a substantial step forward to the realisation of Irish aims while the "Westminster Gazette" asserts that every good citizen is bound to applaud Government for its production.

The provincial press is equally enthusiastic, though some even friends, expect there will be no criticism on details.

The "Belfast News Letter" regards it as the least objectionable of any schemes hitherto put forward though both the "Freeman's Journal" and the "Irish Times" and the are very hostile. The former calls it a bad joke and the latter asserts that the principles are hateful to both Unionists and Nationalists. It is quite possible that these judgments will be revised because everyone wants a settlement though all depends on whether there is a sufficiently strong minority in Ireland to work it. The Sinn Feiners are likely to oppose it since they are working for succession though all admit that the recent excesses carried out against the wishes of the better type of Sinn Feiners is due to the action of the Connollyites or Bolsheviks, who are gradually splitting with the former. Those who know Ireland assert that the South-west and Centre will be absolutely hostile to the scheme, in which case it is impossible to see how it can be worked, unless the Nationalists decide to throw their influence on the side of moderation, whereof there is no sign at present. Indeed the few Nationalist members purposely absented themselves from the House waiting to see how the cat of opinion would jump. The Labour Deputation which is going to Ireland after Xmas will probably use its influence on behalf of moderation, but no Englishman dare suggest self-determination for Ireland.—"Madras Times"

Press Criticism.

London, December 24.

The English Press unanimously supports the Irish proposals. Ireland's first verdict is unanimously unfavourable. The main criticism is directed against the financial arrangements, which one paper considers based on the principle of feeding a dog with its own tail. The geographical division is also criticised and is decried as surpassing the worst botchery of the Peace Conference.

The Irish Situation.

LONDON, December 20.

The Irish debate on Monday follows its expected course. The proposals for two Parliaments are unaffected by the anti-Viceroy crime, though it was decided to enforce law and order to the utmost. Mr. Lloyd George will make this clear. The outrage yesterday is by no means the last of its kind, since lawlessness is rampant. All the papers denounce the attack though the Liberals assert that the Government Policy inevitably leads thereto.—"Madras Times"